

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerknim, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Dobrodoša
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužni Evropi.

primorski

dnevnik

Poltnina plačana v gotovini
Abta postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XL. št. 232 (11.955)

Trst, sobota, 29. septembra

P.P. 126
66001 KOPER
OSREDNJA KNJIZNICA
B554 AA
60100200
559
(linije)
1
723

Ob proslavi 40-letnice

Partizanska tiskarna Slovenija na Vojskem

BORIS RACE

Na Primorskem je bilo v vojnih letih, podobno kot drugod na Sloven-
skem, nešteto skrivnih objektov, ki
so odigrali važno vlogo v času na-
rodnoosvobodilnega boja. Poleg skri-
vališč za aktiviste in za material,
poleg bolnic, delavnic, ciklostilnih
tehnik, so bile tudi tiskarne. Bile so
štiri na Primorskem in vse so za-
čele delovati leta 1944.

Po osvoboditvi je bilo jasno, da
bo mogoče ohraniti in vzdrževati ze-
lo majhen del tistega, kar je spada-
lo pod Pokrajinsko tehniko. Od ome-
njenih štirih tiskarn sta morali dve
(Ančka 222 in Dobrodoša 1) prekin-
iti z delom zaradi nevarnosti, da ju
sovražnik razkrije, tretje (Dobrodoša
2), čeprav po velikosti tolikšne kot
Slovenija, ni uspelo opremiti tako,
kot je bil namen. Prav tako ni bilo
realno misliti, da bi ohranili katero
izmed ciklostilnih tehnik.

Odločitev za tiskarno Slovenija je
bila zato lažja, a so v njeno prid
pričali še sledeči pomembni razlogi:
okupator je ni našel kljub temu da
so bili njegovi vojaki v zadnji moč-
ni ofenzivi v njeni neposredni bli-
žini, tako je nedotaknjena dočakala
svobodo; za takratne vojne razmere
je bila tiskarna velika in moderna,
imela je električno centralo, ki je
poganjala tiskarska stroja in razsvet-
ljevala delavnice in streglo ji je sko-
ro 50 ljudi. Taka je tudi morala biti,
ker je bila določena, da tiska Parti-
zanski dnevnik. Prav dejstvo, da je
tiskala dnevnik in da je morala vsak
dan producirati, brez predaha, jo
postavlja med podobnimi objekti na
posebno mesto.

Tiskanje dnevnika je bil v takih
razmerah brez dvoma podvig, a je
bilo hkrati tudi izjemno politično de-
janje v tem, da je informiral, poja-
snjeval in mobiliziral, predvsem pa
v dejstvu, da je izhajal in se zato
najbolj širil na Primorskem, kjer je
fašizem v letu 1928 nasilno ukinil
izhajanje edinega slovenskega dnev-
nika v takratni Julijski krajini.

Prve številke Partizanskega dnev-
nika v letu 1943, predvsem pa ti-
skani dnevnik leto pozneje, predstavl-
jata zato za primorsko ljudstvo ve-
liko zmago in važno etapo pri osvo-
bajanju, ki je toliko bolj pomembna,
ker je bila sad lastnega političnega
in oboroženega boja v okviru slo-
venskega in jugoslovanskega narod-
noosvobodilnega gibanja.

Ker je izhajanje Partizanskega
dnevnika v tiskani obliki tudi sad
skupnega boja vseh Slovencev, je
prav, da ob 40-letnici začetka delova-
nja tiskarne Slovenija prevzame po-
kroviteljstvo nad njo osrednji sloven-
ski dnevnik Delo. Drugi pokrovitelj
je Primorski dnevnik, ki je ponosen,
da je naslednik Partizanskega dnev-
nika in ki ima še danes, po sili
razmer, še mnogo stičnih točk s ta-

kratno njegovo vsebino. V najtežjih
trenutkih, ki jih preživlja primorsko
ljudstvo, ki je danes v mejah Ita-
lije, se Primorski dnevnik vrača k
izvoru, ki mu vedno znova vlije mo-
či, da je kos boju, ki ga mora za
osnovne narodnostne pravice biti vsak
dan. Skupno pokroviteljstvo Dela in
Primorskega dnevnika je še en člen
v verigi, ki ne glede na mejo pove-
zuje Slovence, podobno kot nas je
pred 40 leti povezoval skupni boj.

Po zaslugi Mestnega muzeja Idri-
ja, kulturnih skupnosti Slovenije in
občine Idrija je bila tiskarna Slove-
nija ohranjena. Ponovno urejena in
lažje dostopna bo pomnik za široko-
potezno narodnoosvobodilnega giba-
nja, za iznajdljivost in požrtvovalnost
njegovih pripadnikov, a je v prvi
vrsti spomenik primorskemu ljudstvu,
ki je s svojo predanostjo boju za
svobodo omogočalo postavitev tiskar-
ne Slovenija in toliko drugih objektov
ter zagotovilo njihovo redno delo-
vanje.

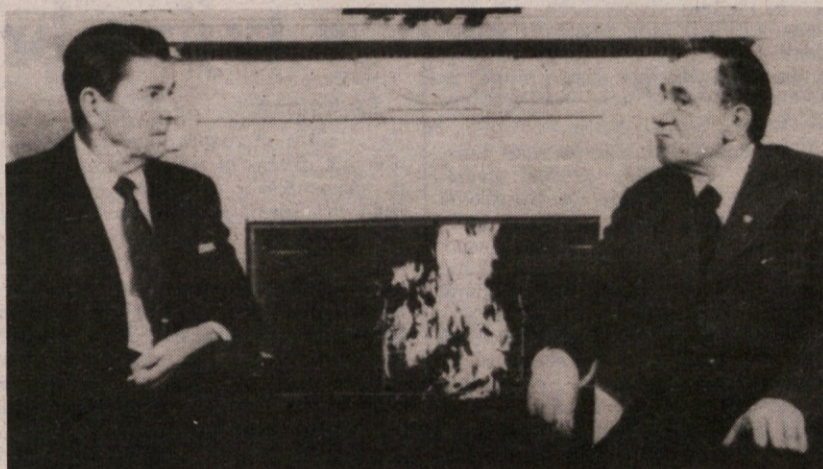
Jutri sončna ura

Nocojšnjo noč bomo premaknili
urine kazalce za 60 minut nazaj
in torej spali uro več, za katero
smo bili prikrajšani 25. marca.

Uspeh včerajšnjega pogovora nad pričakovani

Reagan in Gromiko odprla vrata novemu dialogu med velesilama

Shultz poudaril pomen srečanja za razjasnitev odnosov med ZDA in SZ

WASHINGTON — Po petih letih
premora je sovjetski zunanji minister
Gromiko včeraj znova prestopil prag
Bele hiše, kamor ga je šest tednov
pred svojo drugo volilno preizkušnjo
povabil ameriški predsednik Ronald
Reagan. Pozornost mednarodnih po-
litičnih krogov se je torej iz New

Yorka premaknila v ameriško pre-
stolnico, kjer naj bi se odigralo
zadnje, odločilno dejanje najnovejše-
ga poskusa otoplitve ozračja med
Moskvo in Washingtonom. Poskusa,
ki mu botruje zasedanje generalne
skupščine OZN in ki ga je nedvom-
no spodbudila Reaganova potreba po

spravljevejši podobi, s katero se v
odnosu do Sovjetske zveze, oziroma
do problemov oboroževanja, želi pred-
staviti svojim volivcem.

V Beli hiši so visokega sovjetske-
ga gosta sprejeli brez posebnega
protokola in govorov; preden sta se
s sogovornikom umaknila v »ovalni
salon«, sta nekaj časa posvetila fo-
tografskim objektivom. Prvi dve uri
pogovorov sta potekli za zaprtimi
vratmi, navzoči pa so bili tudi ame-
riški podpredsednik Bush, državni
tajnik Shultz, šef državnega varnost-
nega sveta McFarlane in ameriški
oziroma sovjetski veleposlanik v o-
beh prestolnicah.

Vzdušje, ki ga je bilo včeraj ču-
titi v Washingtonu, je bilo dokaj ne-
gotovo, zlasti po Gromikovem govo-
ru v OZN, ki je sledil sicer pozitiv-
nim izidom njegovega srečanja s ko-
legom Shultzem. Opazovalci se tako
včeraj niso upali opredeliti do konč-
nega izida pogovorov v Beli hiši, če-
prav so si edini v ugotovitvi, da Rea-
gan z njimi ničesar ne tvega. Na-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Ob ugodni oceni odnosov med partijama in državama Prispevek KPI, ZKJ in obeh držav za mir in mednarodno sodelovanje

BOJAN BREZIGAR

RIM — Tudi Italija in Jugoslavija lahko prispeva-
ta k razvoju mednarodnih odnosov. Tako je poudaril
generalni sekretar KPI Alessandro Natta v zdravici
na slavnostnem kosilu, ki ga je priredil delegaciji Zve-
ze komunistov Jugoslavije, ki je na uradnem obisku
v Rimu.

V zdravicah, ki sta ju izmenjala Natta in predsednik
predsedstva CK ZKJ Ali Shukrija, prihaja do izraza
zaskrbljenost zaradi velike napetosti v svetu, obenem
pa tudi zadovoljstvo, da se odnosi med obema partijama

Katinara: v ponedeljek združen poseg staršev na občini in skrbništvu

NA 4. STRANI

in med obema državama sploh zelo ugodno razvijajo.
Tako je Natta še dejal, da osimski sporazumi, dobro-
sosedski odnosi ter razvoj sodelovanja in izmenjav na
vseh področjih dokazujejo, da je mogoče tudi v težkih
trenutkih delati konstruktivno, v vzajemno korist, za
mir, popuščanje napetosti in mednarodno sodelovanje.
Tudi Shukrija se je zaustavil pri tem sodelovanju, ko
je dejal, da sta politična dalekovidnost in obojestranska
dobra volja, ki ju danes tako pogrešamo, utrlji pot
stabilnemu in plodnemu sodelovanju in prijateljstvu med
obema državama. Seveda, tudi tu ni šlo brez težav,
vendar je pomemben predvsem duh, s katerim se obe
strani lotevata problemov. Tudi na srečanjih, ki sta
jih imeli ZKJ in SZDL z drugimi strankami in orga-
nizacijami je bila ugotovljena volja, da se prijateljstvo
razvija, to pa je glavno jamstvo, da bodo tudi v bodoče
italijansko - jugoslovanski odnosi prispevek k miru,
varnosti in sodelovanju v tem delu sveta, je še po-
udaril Shukrija.

Sicer pa je bila osrednja tema včerajšnjih pogo-
vorov prav mednarodna problematika. V dopoldanskih
urah sta se namreč obe delegaciji dolgo pogovarjali o
sedanjem stanju v svetu, pri čemer je bila z obeh
strani poudarjena velika zaskrbljenost zaradi zaostro-
vanja političnih in gospodarskih odnosov.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Vlada sprejela finančni zakon

RIM — Zaježitev rasti cen pod
7 odst.; omejitev državnega pri-
manjkljaja na letošnje raven, to-
da zmanjšanje v razmerju z druž-
benim proizvodom; naraščanje
tekočih izdatkov do največ 7
odst.; ohranitev sedanje ravni
obdavčenja; splošna rast gospo-
darstva, ki naj se vsaj približa
3 odst.: to so glavni smotri vla-
dne politike za prihodnje leto,
ki jih je včeraj ministrski svet
nakazal z odobritvijo proračun-
skih dokumentov.

V finančnem zakonu so ti smo-
tri določeni s številkami: pri-
manjkljaj naj bi ne presegele
96.300 milijard, ostali pomembnej-
ši podatki pa zadevajo izdatke
za zdravstvo (39.000 milijard, ob
tem se bo »samoprispevek« za
zdravila povečal od 1.000 na 1.300
lir), za šolstvo (28.000), za skrb-
stvo (23.000), za trgovinsko mor-
narico (600 milijard podpore la-
djestvu, 186 za kritje deficitov
luskih ustanov, 25 za preustroj
plovnih družb). Proračunske do-
kumente bo vlada takoj predlo-
žila parlamentu.

S srečanja z enotno delegacijo o tablah

Združenje vasi vzhodnega Krasa za enotne in množične akcije

TRST — Koordinacijsko združenje vasi vzhodnega Krasa, ki združuje
organizacije od Banov, Ferlugov, s Padrič, iz Trebč, Gropade in iz Bazovice,
je sinoči dalo pobudo za javno srečanje z enotno slovensko delegacijo, na
katerem je tekla beseda o vprašanju dvojezičnih cestnih tabel. Sestanka, ki
je bil v Bazoviškem domu, so se udeležili predsedniki in odborniki društev in
organizacij, ki so včlanjena v to združenje.

Po uvodnih besedah predsednika združenja Karla Grgiča in tajnika Da-
vida Malalana, ki sta orisala namen sinočnjega sestanka, so člani enotne
delegacije seznanili prisotne z vsebino nedavnega sestanka s prefektom in
zlasti četrtkovnega srečanja s tržaškim županom Richettijem. Kot znano, je
tržaški župan na zahtevo slovenske delegacije po postavitvi dvojezičnih
tabel na celotnem narodnostno mešanem ozemlju odgovoril, da bo to vpra-
šanje postavil na prvi seji občinskega odbora, ki bo v ponedeljek ali naj-
kasneje v torek.

Na sinočnjem sestanku, ki se je zaključil pozno ponoči, je tekla stvarna
beseda o prireditvi enotnih in množičnih akcij, ki bi imele za cilj v praksi
uresničiti pravice slovenskega prebivalstva. Predsednik društev vzhodnega
Krasa so enotno soglašali, da se te akcije čimprej izvedejo v soglasju s celotno
našo narodnostno skupnostjo in tudi z italijanskimi demokrati. K tej akciji
bodo pritegnili tudi druge vasi tržaške občine, tako da bo čimbolj enotna,
množična in prodornejša v javnem mnenju.

Odhod avtobusov iz Trsta na Vojsko na 40-letnico

Na Vojskem bo danes ob 12. uri
proslava štiridesete obletnice parti-
zanske tiskarne »Slovenija«, na ka-
teri bo govoril Jak Koprivc, član
predsedstva CK ZKS in RK SZDL Slo-
venije ter predsednik skupščine ČGP
»Delo«. Po odkritju spominske plošče
na domačiji v Humu, kjer je bila ku-
rirska postaja P-8, in podelitvi pri-
znanj, bodo udeleženci lahko obiskali
tiskarno »Slovenija«, kjer bodo v po-
dobnih razmerah kot pred štirideset-
imi leti ponovno ponatiskali prvo
številko Partizanskega dnevnika, pred-
hodnika Primorskega dnevnika.

Avtobusa z bivšimi novinarji, tis-
karji in drugimi sodelavci Primor-
skega dnevnika bosta odpotovala s
Trga Ulpiano izpred sodne palače
ob 7.45.

NA 3. STRANI

Drevi ob 21. start Jadrana

Jadranovi košarkarji bodo drevi ob 21. uri v tržaški športni palači opravili
krstni nastop v C-1 ligi. Pomerili se bodo s Cavejo iz Forlija (posnetek je
z lanskega nastopa na domačih tleh proti isti ekipi)

Ob razpravi o šolstvu v deželni vladi

BARBARA GORIČAR

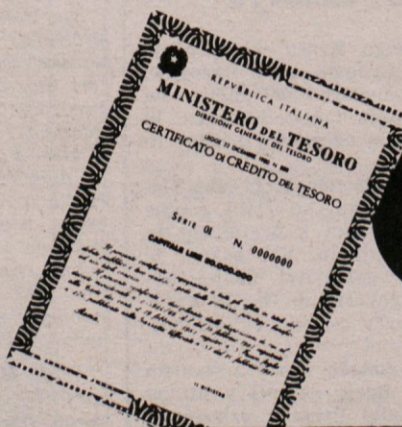
Upošteevajoč občutljivost tega vprašanja, ima odlok ZIS neugoden vpliv na ugled članstva, organov in organizacij ZJB NOV, zato so na seji sklenili predlagati ZIS, naj iz odloka o spremembah in dopolnitvah uredbe o depozitu črta 14. točko, s katero so praktično vsi borci in člani njihovih družin oproščeni plačevanja depozita. Namesto nje bi morali uvesti stavek, ki oprošča plačila depozita samo organizirane skupine borcev in članov njihovih družin, ki odhajajo na jubilejne proslave brigad, na obisk v nekdanja koncentracijska taborišča in na grobove padlih borcev v tujino.

Na sliki (telefoto AP): samotni čadski Tuaregi opazuje francoski umik iz vojaškega oporišča v Moussoru.

BOJAN BREZIGAR

16.72%

● V podpis proti gotovini plus obresti, ali proti izročitvi CCT z zapadlostjo 1. 10. 1984 brez obresti.

CCT

Na Vojskem osrednja proslava ob občinskem prazniku v znamenju delovnih zmag in zgodovinskih obletnic

IDRIJA — Praznik delovnih ljudi in občanov idrijske občine — 1. oktober, ki je posvečen spominu na ustanovitev Vojkove brigade leta 1943 v Cerknem in na njene junaške borbe, je letos vsebinsko povezan s številnimi delovnimi zmagami, kulturno-športnimi prireditvami in proslavami obletnic iz NOB, ki se vrstijo že ves mesec september.

Osrednja proslava ob prazniku občine Idrija bo danes na Vojskem in bo združena 40-letnice začetka izhajanja Partizanskega dnevnika v tiskani obliki v partizanski tiskarni »Slovenija«. Ob 9. uri bo v dvorani Doma IMP na Vojskem slavnostna seja Skupščine občine Idrija in izvršnih organov vodstev DPO občine Idrija. Ob 12. uri bo pri kmetiji na Humu v Gorenji Kanomlji proslava in odkritje spominske plošče kurirski postaji P-8 in slovesnost ob 40. obletnici partizanske tiskarne »Slovenija«. Slavnostni govornik na proslavi bo Jak Koprivc, član predsedstva CK ZKS in RK SZDL Slovenije ter predsednik skupščine ČGP »DELO«.

Ob občinskem prazniku je dopisniku Silvu Kovaču iz Idrije predsednik Skupščine občine Idrija tovariš Stanislav Brelih dal za bralce »Primorskega dnevnika« naslednjo predstavitev gospodarskega stanja v občini Idrija:

»Običajno je, da ob občinskem prazniku poglobimo črto pod to, kar smo napravili v preteklem obdobju in da intenzivneje analiziramo

kje smo ter kaj so naše naloge v prihodnje.

Za idrijsko občino je značilno, da je v preteklih letih napredovala kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja. To dokazujejo primerjalni podatki in analize. Rast industrijske proizvodnje in dohodka je hitrejša od regijskega in republiškega povprečja, tudi dohodek na zaposlenega je nad tem povprečjem. Že leta 1982 smo se po narodnem dohodku na prebivalca povzpeli na 25 mesto med slovenskimi občinami, analize pa kažejo, da bomo v letu 1983 in 1984 napredovali še za kakšno mesto na tej lestvici. Druga značilnost je v tem, da je naše gospodarstvo močno vključeno v mednarodno delitev dela, na tujih trgih, v pretežni meri konvertibilnih, ustvarja četrtno celotnega prihodka. Saldo je v korist izvoza; podane so osnove za ustvarjanje še večjih neto deviznih efektov. Tretja značilnost naše občine je polna zaposlenost, nekaterim OZD Organizacijam združenega dela primanjkuje delavcev.

Prav tako se dokaj uspešno razvijajo vse naše krajevne skupnosti ob znatni materialni podpori združenega dela. Pripravljenost krajanov je velika, da s skupnimi napor razrešujejo probleme, ki so osnova za izboljšanje pogojev dela in življenja v krajevni skupnosti, za nadaljnji razvoj kmetijstva, turizma, itd. Na tak način rešujemo probleme cest, vode ter druge infrastrukture v krajevni skupnosti, seveda postopno. Letos so nam priskočili na po-

moč pripadniki JLA, ki uspešno sodelujejo pri izgradnji ceste Novaki - Davča.

Kmetijska proizvodnja raste; povečuje se stalez živeža, odkup mleka bo letos večji za 12 odstotkov, kar je nad postavljenimi plani. Reprodukcijske mlade živine je kvalitetna in je v Sloveniji na vodilnem mestu. Narašča tudi interes za skupne pašnike.

Pri stanovanjski in komunalni izgradnji ni več neusklajenih načrtov, so pa finančni problemi. Združile so se skupne službe vseh SIS materialne proizvodnje. Sprejet je tudi prostorski plan.

Družbene dejavnosti — šolstvo, zdravstvo, otroštvo varstvo in druge imajo relativno dobre prostorske in druge možnosti za delovanje. S IV. občinskim samoprispevkom uspešno dograjujemo in adaptiramo šolske objekte. Materialni položaj družbenih dejavnosti pa je kljub temu težak, osebni dohodki učiteljev in drugih so preveč zaostali.

Stanje v občini je torej dobro, gledano globalno in primerjalno ter ob upoštevanju sedanjih družbenih in gospodarskih razmer, pri čemer predvsem zaskrbljuje visoka inflacija, padanje življenjske ravni delavca itd. Dejstvo je, da so problemi prisotni v večji meri v okoljih, kjer so slabše urejeni samoupravni in medsebojni odnosi in kjer je premalo sposobnih kadrov, čeprav tudi pogoji za delo in gospodarjenje niso povsod enaki.

V prvem polletju letos je z izgubo poslovalo 5 TOZD — lansko leto 9, višina izgube pa se v primerjavi z lanskim prvim polletjem ni povečala. Na novo se je letos pojavila precejšnja izguba v TIO IMP. Kolektiv si z novim vodstvom in posebno sanacijsko komisijo močno prizadeva, da razmere čimprej uredijo.

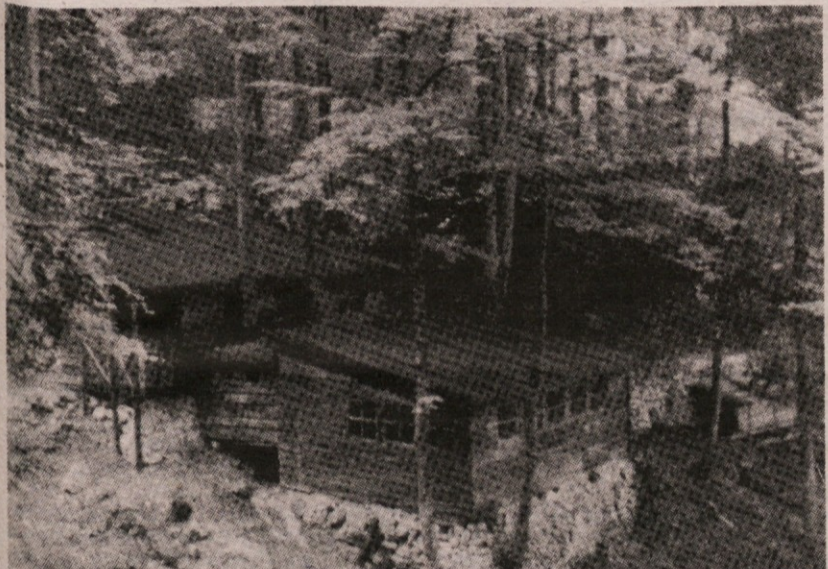
Stanje v Zidgradu se je izboljšalo, izguba v prvem polletju je minimalna. Izboljšujejo se tudi razmere v Avtoprevozu, kjer izvajajo sanacijske ukrepe in se je polletna izguba v primerjavi s trimesečno že bistveno zmanjšala.

Naša šibka točka še vedno ostaja turizem, drobno gospodarstvo pa tudi trgovina. V javni razpravi sta analizi o stanju in možnostih nadaljnjega razvoja turizma in drobnega gospodarstva v občini. Predvidevamo, da se bomo letos, tudi s pomočjo teh dokumentov, le uspeli dogovoriti in zastaviti smelejšo politiko glede nadaljnjega razvoja teh gospodarskih panog.

Celotno združeno delo občine vloga velike napore kako obdržati rast proizvodnje, izvoza in dohodka v razmerah visoke rasti cen surovinam, materialu in kapitalu. Imamo kadre, znanje in tehnologijo, ki pa ne bo zadržala v nedogled brez novih naložb v modernizacijo tehnoloških postopkov.

Doseženi rezultati so osnova za naše srednjeročne in dolgoročne usmeritve, pa tudi vzpodbuda za nadaljnjo uspešno delo in razvoj.

Tiskarna »Slovenija«

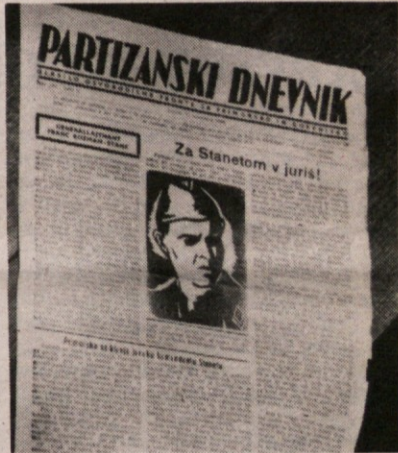

V grapi nad strmim gozdnatim pobočjem vojskarske planote nad dolino Kanomljice leži partizanska tiskarna »Slovenija«

Založniška hiša »Komunist« izdala knjižico o Partizanskem dnevniku

LJUBLJANA — V okviru proslavljanja 40. obletnice začetka izhajanja »Partizanskega dnevnika« v tiskani obliki v partizanski tiskarni Slovenija na Vojskem je izšel pri založbi »Komunist« v Ljubljani 43. zvezek zbirke »Spomeniki delavskega revolucionarnega gibanja in narodnoosvobodilnega boja na Slovenskem« z naslovom »Partizanski dnevnik«.

V tej drobni knjižnici avtor Lado Pahor predstavlja začetke nastajanja Partizanskega dnevnika — prva številka je izšla kot glasilo Triglavske divizije NOVJ 26. novembra 1943. leta v 400 izvodih, ki so jih razmnožili na ciklostil v vasi Zakriž nad Cerknim — odmevnost glasila Pokrajinskih odborov OF za Primorsko in Gorenjsko, nastajanje nove tiskarne Slovenija na Vojskem in nadaljnji razvoj lista, predstavljeni pa so tudi uredniki, dopisniki in drugi sodelavci Partizanskega dnevnika, kakor tudi pestra in bogata vsebina glasila, o katerem je primorski pisatelj in sodelavec France Bevk zapisal v spominski izdaji Partizanskega dnevnika 18. maja 1947, ko so izročili tiskarno Slovenijo javnosti kot partizanski spomenik: »Po zaslugi tiskarne Slovenije je partizanska beseda kar najhitreje dosegla srca vseh Primorcev in Gorenjcev. Iz nje je prihajal naš najučinkovitejši partizanski tisk, listi in brošure, predvsem pa Partizanski dnevnik — glasilo OF za Primorsko in Gorenjsko... Bil je posredovalec med vodstvom osvobodilnega gibanja in med primorskim ter gorenjskim ljudstvom. Iz njega je posebno naš primorski človek v najtežjih dneh svoje zgodovine črpal poguma in navdušenja za nadaljevanje borbe do zmage.« (SK)

Prva stran Partizanskega dnevnika v soboto, 11. novembra 1944

Nekdanje partizansko središče postaja turističen center Bogata zgodovina Vojskarske planote

Vojsko, ki leži na 1087 m nadmorske višine, je najvišje naselje v Posočju in je 12 km oddaljeno od Idrije. Na vojskarski planoti so le še redki sledovi žebjarstva, ki je bilo tu razvito v 19. stoletju. Bolj sveži so sledovi in spomini na čase NOB.

Vojsko je bilo močan partizanski center. Tu je bila od 27. oktobra do 10. decembra 1943 partijska šola za Primorsko in Gorenjsko. V gozdvih okrog Mrzle rupe in Hudega polja je delovala od leta 1943 do osvoboditve SVPB »Pavla«, kjer se je zdravilo nad 1.000 naših borcev. V spomin na bolnišnico je bil leta 1962 postavljen spomenik na Hudem polju. Mogočen spomenik iz NOB je partizanska tiskarna Slovenija, ki je bila skrita v gozdnatem pobočju vojskarske planote nad dolino Kanomljice. Tu se od junija 1944. leta do konca vojne tiskali »Partizanski dnevnik«, »Il nostro avvenire«, nekaj števk »Ljudske pravice«, propagandne letake, knjige in brošure.

Na Vojskem in Vojščici se je dalj časa zadrževal Pokrajinski komite KPS za Slovensko Primorje s političnimi in vojaškimi forumi. Na Vojščici je bilo leta 1956 zgrajeno partizansko pokopališče, kjer je pokopanih 305 borcev, ki so padli v zadnji sovražnikovi ofenzivi aprila leta 1945. Med njimi so tudi borci iz črnogorskega kraja Mojkovac, s katerim je pobratena idrijska občina. Vsi našti spomeniki iz NOB tako opozarjajo obiskovalca vojskarske planote na herojske dni tega kraja. Dakev, ki so ga v štiriletni borbi za obstanek in svobodo dali Vojskarji je trajal 48 življenj, pogorelo je 38 domacij in 34 gospodarskih in drugih poslopij.

Hlevi so bili prazni, polja neobdelana, hrane je primanjkovalo. Ob vsem tem je Vojsko ostalo po vojni osamljeno in pozabljeno. V zlatih letih idrijskega gospodarstva, ko je

bilo v dolini praktično vsega dovolj, se je zaradi slabših življenjskih pogojev z Vojskega odselilo 80 odstotkov prebivalcev. Danes jih je okrog 250. Le redki so obnovili svoje kmetije in gospodarska poslopja, večina se je zaposlila v mestu ali pa delala v bogatih gozdovih.

Na Vojskarsko planoto so posebno radi zahajali lovci, smučarji in obiskovalci planin in spomenikov iz NOB, saj so spoznali, da je tu prijeten kraj za oddih in izhodišče za izlete v okolico. Prihajali so tudi redki turisti in mnogi so obljubljali krajanom, da se bo tu razvil tako imenovani kmečki turizem.

Toda od obljub se ne da živeti! Vojskarji so svoje skromne želje le počasi uresničevali. S pomočjo širše družbene skupnosti so zgradili planinski dom rudarjev, ki ga je po 20 letih, leta 1981 obnovil in preuredil SOZD IMP, tako da je Dom IMP s 36 ležišči, sodobno kuhinjo in ogrevanjem odprtega tipa. Zgradili so tudi lovsko kočo, postavili nekaj smučarskih vlečnic, postavili no-

vo električno mrežo in komunalno uredili kraj.

Na pomoč jim je priskočilo tudi Soško gozdno gospodarstvo, ki je v preteklih letih razširilo makadamsko cestišče na najbolj kritičnih mestih ter tako omogočilo, da so z asfaltacijo 12 km dolgega cestišča povežali Vojsko z dolino. Na planoti je zrastle tudi več vikendov, kar dokazuje, da je tu narava še nedotaknjena in nudi človeku pravo kmečko domačnost in preprostost. Leta 1978 se je uresničila dolgoletna želja krajanov Vojskega, ko je delovna organizacija Mercator - Rudar Idrija zgradila na Vojskem trgovsko-turistični objekt, kjer je poleg trgovine tudi bife z okrepčevalnico ter s sedmimi sobami, v katerih so ležišča za 20 obiskovalcev. Trgovsko-turistični objekt tako z obnovljenim Domom IMP na Vojskem omogoča, da se Vojsko še bolj razvije v turističen kraj, domačinom in gostom pa omogoča boljšo oskrbo, ki je posebno v zimskem času zelo otežkočena.

SILVO KOVAČ

ENAIIP - Trst - CENTRO FORMAZIONE PROFESSIONALE CENTER ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

Istrska ulica 57 - Telefon 796194

ORGANIZIRA

izobraževalne tečaje v sledečih strokah:

- elektroniki
- televiziji
- osnovna informatika
- električni pop. elektrogospodarskih strojev
- avto-električarji
- avto-mehaniki

specializirane - izpopolnjevalne tečaje za odrasle na:

- mikroprocesorjih
- personal kompjuterjih

Vsa pojasnila dobite v tajništvu centra: od 9. do 12. ure ter od 15. do 17. ure (ob sobotah 9.00 — 12.00)

HOTEL - RESTAVRACIJA

KRAS

Pri Božotu

REPENTABOR 1 - Tel. 227-113

GOSTILNA

“Al Cacciatore”
pri RUDIJU

specialiteta: cmoki in srnjakov golaž in domači jabolčni zavitok

Vižovlje 1 - Telefon: 299258

Potem ko je postopek načrtov za Križ, Prosek in Kontovel končno stekel Prebivalci zahodnega Krasa nočejo več zamud pri obravnavi podrobnih regulacijskih načrtov

Postopek za odobritev podrobnih regulacijskih načrtov za Križ, Prosek in Kontovel je končno stekel. O njih je že razpravljala občinska urbanistična komisija, ki je dala ugodno mnenje, nato jih je proučila Krajevna zdravstvena enota, predloge in popravke zahodnokraškega rajonskega sveta pa sta pred dnevi dokončno ocenila projektanta arhitekta Kokorovec in Ruggiero. KZE se načelno strinja z vsebino in z usmeritvijo načrtov, kot je bilo pričakovati pa je postavila formalno zahtevo, da mora občinska uprava vzpostaviti z izvajanjem teh načrtov urediti na zahodnem Krasu kanalizacijo. To pa ne bo lahko. Za gradnjo kanalizacije je potrebna velika vsota denarja in zelo malo verjetno je, da se bo občina v tej krizni situaciji odločila za ta strošek. »Mnenje KZE ne sme pogojevati ali celo zaustaviti postopka«, je mnenja predsednik zahodnokraškega rajonskega sveta Slavko Štoka, »ker v tem primeru obstaja nevarnost, da bi morali Križani, Prosečani in Kontovelci ponovno čakati leta, da bodo ti načrti odobreni. Postopek mora na vsak način naprej, občina pa naj zaprosi deželo za kritje stroškov za kanalizacijo, saj ne smemo pozabiti, da je prav dežela svojčas

zahtevala krajinsko zaščito naših treh vasi«.

Dosti bolj razveseljivo pa je dejstvo, da sta arhitekta Kokorovec in Ruggiero sprejela večji del popravkov in predlogov rajonskega sveta, ki v glavnem izražajo pomisleke in tudi zahteve prizadetega prebivalstva. Projektanta, ki bosta svoje ugotovitve sedaj prenesla v načrte, se strinjata, da se v veliki meri omeji izvajanje tako imenovanih gradbenih področij (comparti edificatori), ki jih je prebivalstvo odločno zavrnilo, saj bi pomenili nevarnost razlašanja in tudi vsiljenih gradenj izven naravnega razvoja Križa, Proseka in Kontovela. Projektanta sta tudi pristala na predlog, da se lahko zvišajo stare pritlične zgradbe v nasičenem predelu treh vasi in obenem poveča prostornina higienskih naprav od 12 na 18 kubičnih metrov. Žal ostaja še vedno odprto pereče vprašanje širjenja cest in enosmernih voženj, z izjemo načrtovane ceste na Kontovelu (od Školja do Kamenc). Ta del načrta bosta arhitekta radikalno spremenila in obenem poenostavila problem parkirišč.

Predloge rajonskega sveta in dokončno mnenje arhitektov bo v krat-

Kdaj bo stari del Kontovela lahko spet zaživel?

kem proučila urbanistična komisija občinskega sveta, nakar bo o načrtih dokončno sklepal občinski svet. Po odobritvi bodo načrti razobešeni na občinski oglasni deski, občani pa bodo imeli 20 dni na razpolago, da vložijo morebitne pripombe in pritožbe. Zahodnokraški rajonski svet si bo

prizadeval, da bodo načrti na ogled tudi na sedežu rajonskega sveta na Proseku. Razprava o načrtih bo v občinskem svetu stekla predvidoma pred koncem leta, razen seveda če ne bo prišlo do novih zapletov, ki si jih po skoraj petnajstih letih čakanja res nihče več ne želi. (st)

Vprašanje Iskre deželnemu odboru

Komunistična skupina v deželnem svetu je včeraj vložila vprašanje — prvi podpisnik je svetovalec Boris Iskra — o veliki škodi, ki jo je tržaški obali v ponedeljek povzročilo hudo neurje. Predsednika deželnega odbora predvsem sprašuje, kako namerava ukrepati za odpravo škode, ki jo je neurje povzročilo javnim zgradbam in kakšne ukrepe namerava sprejeti v korist gojiteljev k'lapavic, ki so bili tako hudo prizadeti.

● **Združenje Italija ZSSR**, Ul. Torrebianca št. 13, obvešča, da se s PONEDELJKOM 15. OKTOBRA pričnejo tečaji ruskega jezika. Informacije dobite na sedežu združenja (tel. 60158) vsak dan, razen ob sobotah, od 17. do 19. ure.

Konzul Mirošič pri županu Richettiju

Jugoslovanski generalni konzul Drago Mirošič je včeraj obiskal tržaškega župana Gianfranca Richettija. Daljši poglobljeni razgovor se je nanašal na nekatera vprašanja slovenske narodnostne skupnosti v tržaški občini, ki so med drugim tudi predmet mednarodne zaščite.

Široka podpora boju katinarskih staršev

Katinara: v ponedeljek združen poseg staršev na občini in šolskem skrbništvu

Katinarski starši imajo v svojem boju za primerne učne prostore na osnovni šoli Fran Milčinski in oddelku nižje srednje šole Sv. Ciril in Metod podporo vseh slovenskih šol na Tržaškem. To je dokazal četrtkov množični sestanek predstavnikov staršev naših šol na Stadionu 1. maj. Na srečanju so se predstavniki staršev domenili za skupen nastop, s katerim naj bi še podkrepili upravičene zahteve katinarskih staršev po ustreznih učnih prostorih, in tako izpričali, da prostorska stiska na Katinari ne prizadene izključno in samo katinarskih staršev, temveč vso slovensko manjšino v Italiji.

Na sestanku je najprej predsednik področnega sveta svetoivanskega didaktičnega ravnateljstva Klavdij Grbec seznanil predstavnike staršev s položajem na obeh katinarskih šolah: orisal je vsa dosedanja prizadevanja tamkajšnjih staršev, da bi pristojne oblasti, občina in šolsko skrbništvo, pravočasno uredili vso zadevo. Vsa ta prizadevanja, številna odposlana pisma, srečanja, protestna akcija, sestanki in obiski, so naleteli doslej na gluha ušesa. Prav zaradi tega so katinarski starši po-

zvali starše tudi drugih naših šol na Tržaškem, da jim prislokojo na pomoč in poskusijo s skupnim nastopom doseči tisto, kar jim oblasti odtegujejo.

V obširni razpravi je bila izražena potreba in istočasno pripravljenost, da se naše šole aktivno angažirajo za vprašanje prostorske stiske. Pri tem je prišlo na dan tudi nekaj konkretnih predlogov. Prisotni so se tako domenili, da bo v ponedeljek delegacija katinarskih staršev in predstavnikov staršev slovenskih šol v tržaški občini obiskala tržaškega župana in šolskega skrbnika: predložila jima bo zahteve domačinov po čimprejšnji rešitvi prostorske stiske, vendar na način, ki ne bo že spet prizadel slovensko šolo. Starši se v bistvu ne strinjajo s predlogom, ki ga je pred dnevi iznesel odbornik za šolstvo Vattovani, o pregraditvi ene od dveh učilnic oddelka nižje srednje šole. S tako rešitvijo, ponavljajo starši, bi nižja srednja šola izgubila še en primeren učni prostor.

Če tudi ponedeljkov poseg na občini in šolskem skrbništvu ne bo zaletel, se bodo predstavniki staršev domenili za skupno ostrejšo akcijo

vseh slovenskih šol v tržaški občini.

Katinarski starši so se sinoči spet sestali in začeli s pripravo na ponedeljkovo srečanje. Na obeh katinarskih šolah medtem tudi včeraj ni bilo pouka: šola Milčinski je prazna že 14 dni, oddelek nižje srednje pa sedem.

Danes in jutri razstava grozdja v Lonjerju

Kulturno društvo Lonjer - Katinara in športno društvo Adria prirejata danes in jutri, 29. in 30. septembra, vsakoletno razstavo grozdja, katere se bo letos udeležilo okrog trideset vinogradnikov iz Lonjerja in s Katinare. Prireditelj, ki bo pred društvenimi prostori v Lonjerju, bo danes zvečer popestril domači plesni ansambl, medtem ko bo jutri, s pričetkom ob 17. uri nastopil pevski zbor Primo-rec iz Trebč, prisotne pa bodo nato zabavali Veseli godci iz Boljunca. Med prireditvijo bo tudi nagrajevanje najlepših »špronov«. Seveda pa bodo prireditelji poskrbeli tudi za obložene kiske z domačimi piščanci.

Na naših srednjih šolah še ni stekel reden pouk

Dobra dva tedna po začetku šolskega leta na naših nižjih in višjih srednjih šolah še ni stekel reden pouk. Pred časom smo že poročali o težavah z namešcanji šolnikov; ravnateljstva posameznih šol so do pred nekaj dnevi lahko »razpolagala« le s stanimi profesorji, ki pa so le delno krili normalni urnik. Na šolah so imeli tako zadnji teden po štiri ali pet ur pouka dnevno, ponekod tudi le tri ure.

Krivdo za omejen urnik ne gre pripisati posameznim šolam, temveč zamudam pri imenovanju šolnikov. Na šolskem skrbništvu so namreč šele pred dnevi prejeli z deželnega šolskega skrbništva prednostno lestvico šolnikov, ki so se udeležili rednega natečaja za vstop v stalež. Še e tedaj je lahko osebe na skrbništvu začelo nameščati profesorje na posamezne šole.

V sredo, 26. septembra, je šolsko skrbništvo končno objavilo tudi lestvico šolnikov, ki imajo možnost za vstop v stalež po zakonu 270/bis. Skrbništvo bo moralo sedaj počakati osem dni za morebitne prizive, na podlagi katerih bo izvedlo popravke lestvice; šele zatem, torej šele konec prihodnjega tedna ali sredi oktobra, bodo lahko ti kandidati na poči agi razpoložljivih mest stopili v stalež.

Šolsko skrbništvo je včeraj izdalo ravnateljem dovoljenje za imenovanje začasnih študentov. Ravnateljstva, ki so za to zaprosila, bodo lahko v kratkem z začasnimi sup'enti »zapolnila« sedanja prazna mesta. Ravnateljstva, ki pa niso zaprosila za imenovanje začasnih sup'entov, bodo ostala še nekaj časa brez polnega števila šolnikov.

Protestno zborovanje sindikata FT

Deželno tajništvo enotne sindikalne zveze uslužbencev v javnem prevozništvu FT (CGIL-CISL-UIL) se je odločilo, da priredi v ponedeljek, 1. oktobra, protestno zborovanje, ker še vedno ni rešeno kočljivo vprašanje združitve zavarovalniških dob v smislu zakona 29 iz leta 1979. Zaradi odlašanja pristojnih oblasti je na stotine delavcev in uradnikov tako rekoč še na preprihu, pa četudi so že presegli upokojitveno raven.

Protestni shod, ki bo, kot omenjeno, deželnega obsega, se bo začel ob 16. uri v dvorani krožka CRAL ACT v Ul. Macelli 1 pri stadionu Grezar. Sindikat vabi na zborovanje poleg uslužbencev javnih in zasebnih podjetij še krajevne in deželne parlamentarce, vodilne funkcionarje skrbstvenega zavoda INPS in seveda predstavnike sredstev množičnega obveščanja.

Gradivo za Krajevni leksikon Slovencev v Italiji

Trnovčane označuje velik čut za skupnost

Trnovca

V Trnovci, trnovski, Trnovčani, it. Ternova Piccola, 1971: 41 preb., 1981: 59 preb., Šempolaj — 2 km, (lokalna postaja) Nabrežina — 6 km, Trst — 16 km. Nadmorska višina 260 m. Gručasto naselje na vznožju mejnega kraškega sveta, do katerega vodi odcep z bližnje pokrajinske ceste Gabrovec - mejni prehod Gorjansko, oz. Šempolaj. Ob tej cesti je nastal trnovski zaselek Bajta (pri Bajtji, it. Baita), od katerega se kmalu oddeli lokalna cesta za Praprot. Iz Trnovce je še ožja cesta nadalje do Samatorce, ki sodi že v zgoniško občino.

Bližnje vzpetine so Sv. Lénart (400 m) in Osójna (340 m) na vzhodu ter Bitagónjek (343 m) na severu. Zlasti z Bitagónjeka se odpira široki razgled, ki sega celo do Kaninskega pogorja. Največji vrtači sta Jama v hribih in Pejca. Pri Trnovci je obstajal do ok. leta 1955 kal, ki je bil med večjimi na tržaškem Krasu; tu so se nekdanji otroci učili plavanja. Vodovod so v kraj nape-ljali leta 1948.

Njive, vinograd in preostali pašniki so na ledinah Zavrh, Glina, Mandraga, Gradica in Žleb na seve-

rovzhodu, Dolinke, Dol, Brajda, Podlonca, Lopadce, Kovšč, Zabršca na jugovzhodu, Nadude, Fuža, Lehti na jugozahodu, ter Pjavi dol in Dolina pri Borštu na severozahodu. Glavni njivski pridelki so krompir, fižol, grah in bučke, ki gredo deloma tudi v prodajo v Trst. Z vzrejo živine se malokdo še ukvarja. Izdatnejša je proizvodnja vina, ki znaša ok.

100 hl in se prodaja večinoma v domačih osmicah. Prevladujeta sorti teran in malvazija.

Gozd se širi zlasti na severu po tukajšnjih vzpetinah. V Trnovci je največ starih in obnovljenih kraških hiš v nadstropjih, ki dajejo skupaj z bližnjo okolico homogen in prijeten videz. Z izjemo nekaterih hlevov so gospodarska poslopja urejena v

bivališča.

Leta 1857 so v Trnovci zgradili gostilno v predvidevanju, da bodo tod mimo zgradili železnico, ki naj bi imela po prvotnem načrtu v občini postajo, katere bi se posluževal ves komenski Kras. V njej je bilo med obema vojnoma znano shajališče Slovencev iz bližnjih krajev in celo iz Trsta in Gorice, ki so imeli tu ilegalne sestanke. Nekateri domačini so bili v preteklosti zaposleni v nabrežinskih kamnolomih, danes pa delajo večinoma v Trstu ali drugod po občini.

Že od nekdanj je bilo vaško zbirališče pri Stirni, ki so jo zgradili leta 1838. To tradicijo so pred nekaj leti skušali obnoviti mladinci, ki odslej prirejajo na tem mestu svoje veselice. Na eni izmed teh so se predstavili z igro Veseli vaščani, ki so jo sami sestavili v domačem narečju. Velik čut za skupnost Trnovčanov prihaja še zlasti na dan ob pripravah za Kraški pust, kjer se od leta 1978 predstavljajo s svojimi vozovi, za katere so prejeli že več priznanj. Leta 1983 je bila ustanovljena Vaška skupnost Trnovca, ki pod geslom »Trnovca vabi« organizira enkrat letno vaški praznik.

Kraj se prvič omenja v urbarju go-

riških grofov leta 1200. Prvotni priimki so bili: Kranjc, Škarp in Jopinic. Med prvo svetovno vojno je bila v Trnovci vojaška bolnica, pri Cinki so bila glavna skladišča, v Jamah pa komanda. Tod mimo je namreč vodila ena glavnih cest do fronte na Grmadi.

Domačini so aktivno delovali v OF že od leta 1941. Pri Lukotovih je bil ustanovljen krajevni odbor, ki mu je predsedovala Olga Suban. Prvi partizanski napad je bil izvršen med Trnovco in Brji leta 1942 pod vodstvom domačina Frančka Škrka. Da bi do bile hrano za partizane, so ženske hodile peš celo do Furlanije po koruzo in moko. Leta 1943 je več krajanov vstopilo v jugoslovansko armijo. Trnovca je bila bombardirana 20. 4. 1944. k sreči pa ni imela žrtev. V bojih so padli štirje domačini, zaradi vojnih posledic pa so umrli še trije. Njem je od leta 1975 posvečena plošča, ki jo je tu postavila občinska uprava. Še pred osvoboditvijo so otroci obiskovali partizansko šolo v Samatorci, kjer je učil Lojze Kokorovec - Gorazd. Sedaj hodijo v šolo v Šempolaj in Nabrežino.

Najbolj pogosti priimki so Škrk, Švara, Suban, Markuža in Paulina. Od tod doma je dr. Pepi Škrk, prvi deželni svetovalec Slovenske skupnosti.

Še o predstavitvi dveh literarnih del v Dolini

Izdaja novih knjig naših avtorjev pomemben dogodek za našo skupnost

V četrtek je bila predstavitev dveh novih leposlovnih del treh naših literatov Milana Bufona, Marija Čuka in Aceta Mermolja. Predstavitev je bila v prijazni domači kleti Ladija Kocjana v Dolini, kjer se je, poleg domačinov, zbralo tudi veliko Tržačanov, prijateljev avtorjev knjig, navzoči pa so bili tudi jugoslovanski generalni konzul v Trstu Drago Mirošič, dolinski župan Edvin Švab in predstavniki raznih slovenskih organizacij in ustanov.

Vzdušje je bilo tako prijetno, tako enkratno, da je človek sicer resno poslušal uvodne besede pisateljice Ivanke Hergold o vsebini knjige Milana Bufona in nato še spremne besede literarnega kritika Petra Kolška o pesniški zbirki, ki sta jo pesnika Marij Čuk in Ace Mermolja skupno pripravila, da pa je morda le nekaj časa porabil, da je to atmosfero tovarštva, zadovoljstva nad dejstvom, da smo prišli do dveh novih, dobrih knjig, povezal tudi z njuno vsebino, ki pa ni tako vesela in brezskrbna, saj nas opozarja na številne zelo pereče probleme — na stisko mladega človeka, na dvome, ki ga mučijo, na stvari, ki jih avtorji povezujejo z nami, kot manjšino, s svojimi lastnimi problemi, s problemi današnjega človeka, pa tudi s problemi, ki pravzaprav zadevajo ves svet.

O tem sta tudi spregovorila Ivanka Hergold in Peter Kolšek. Hergoldova je seveda najprej poudarila, da je vstop mladega človeka v svet literature pravzaprav važen in pomemben dogodek za njegovo življenje, da gre pri Milanu Bufonu za mladega književnika, ki je končal študij iz geografije in etnologije, zbral pa v svoji prvi knjigi več svojih spisov, ki govore o mlademu človeku, ki ne ve kaj bi in ki te svoje stiske tudi ne skriva. Njegovi junaki niso uporniki, temveč opazujejo dogodke bolj od daleč, pisec sam ne vidi nobene

rešitve problemom, kot da je vse že izrečeno.

Peter Kolšek je sam pesnik, pa tudi literarni kritik. Čuka in Mermolja dobro pozna še iz študentskih let in kot tak je tudi dobro razumel njuno hotenje, njuno poezijo, ki je povezana, kot je dejal, na ta svet, na ta ambient. Pri obeh naletimo na vitalne vzgibe, ki predstavljajo neko konstanto v slovenskem pesništvu, je poudaril. Če primerjamo njuno zbirko s sodobno slovensko poezijo, je to ne samosvoja poezija, temveč izrazito pomenska in usodna poezija, povezana z obsežnimi problemi vsakdanje eksistence.

Predstavitev obeh knjig v Dolini je samo potrdila pravilno zamisel organizatorjev, da ni izdaja novih knjig dogodek samo za določeni krog izbrancev, temveč stvar, ki mora pomeniti praznik za nas vse.

Med nagrajenci tudi Jugoslovani

Na »Prix Italia« danes podelitev vseh nagrad

Z današnjo glavno skupščino in slovesnim podeljevanjem nagrad v gledališču Verdi se bo zaključila letošnja izvedba »Prix Italia 1984« v organizaciji RAI. Dvotedensko tekmovanje se bo tako bleščeče zaključilo ob prisotnosti zvonečih imen gostov (napovedani so prihodi ministrov in predsednika RAI Zavolija), tako kot se je bleščeče začelo z otvoritvijo novega tržaškega kongresnega središča v prostorih Pomorske postaje.

A o tem seveda kaj več v prihodnjih dneh. Dolžnost narekuje, da se posvetimo kroniki včerajšnjega dne in najbolj zanimivega v njem - razglasitvi nagrad za radijsko igro. Prvo nagrado v višini 9 milijonov lir je prejela produkcija belgijskega radia »Atmospheres, Diapason«, ki je posvečena človeškemu glasu. Posebno nagrado »Prix Italia« (9 milijonov) prejme zahodnonemška radijska igra »Kontejner mnenj« (Der Meinungscontainer). Ob teh dveh najvišjih priznanjih se je mednarodna žirija odločila še za posebne pohvale in glede tega izbrala naslednje radijske igre: March Movie (Avstrija), Prepovedan vrt (ZRN), Requiem (Švedska) in Spontaneité (Švica).

Na tem mestu pa gre seveda opozoriti tudi na nagrade za radijsko glasbo, kar je posebej razveselilo radijce z onstran meje. Beograjski radio

je za oddajo Nede Depo lo in Vladana Radovanovića »Malo večno jezero« prejel posebno nagrado »Prix Italia« v višini 9 milijonov, kar je veliko priznanje, pri čemer je žirija poudarila »kreativno uporabo elektronskih instrumentov, ki privedejo do sinteze med tehnično spretnostjo in emocijo«. Nagrado »Prix Italia« pa je prejela italijanska oddaja »Lohengrin« Salvatoreja Sciarrina. Občinstvo bo imelo priložnost »sodelovati« še danes, jutri in v ponedeljek, ko bodo v večernih urah brezplačne projekcije nagrajenih TV snaritev, za katere bomo zvedeli danes.

Kurilno olje se podraži

V ponedeljek, 1. oktobra, pričnejo veljati nove cene kurilnega olja, ki so seveda višje zaradi precejšnje ameriškega dolarja, s katerim se na mednarodnih tržiščih obračunavajo kupčije z naftnimi derivati. V tržaški pokrajini, ki sodi v »pas A« po ustrezni razdelitvi državnega ozemlja glede na zakonske obveznosti o stanovanjskem in siceršnjem ogrevanju, bo liter redkega kurilnega olja po novem stal 548 lir, liter gostega kurilnega olja pa 423 lir fco porabnik z davkom IVA vred

Gost »Glasbenega septembra 84«

»Slovenski oktet« z izbranim sporedom v evangeličanski cerkvi

Sezona »Glasbenega septembra 84« se bliža h kraju. Njegov predzadnji gost v evangeličanski cerkvi na Trgu Panfili je bil v četrtek zvečer »Slovenski oktet« iz Ljubljane, ki je v presledku le nekaj dni (po nastopu v rimskokatoliški cerkvi) ponovno prišel med nas s svojo umetno zapeto pesmijo.

Kdor spremlja »Slovenski oktet« od vsega začetka (eden njegovih prvih nastopov je bil prav v Trstu) spremlja seveda tudi njegovo spreminjanje ne le v sestavi (od prve ni namreč nikogar več) in zato tudi v drugačnih glasovih temveč tudi v načinu petja in interpretiranju. Če nam danes še zveni v ušesih nenadkriljiva ubranost ansambla izpred 30 let in manj, in pa glasovna barvitost predvsem v slovenski narodni ljudski pesmi in v njenih priredbah, potem je mogoče za sedanji Oktet ugotovljati, da se bolj kot ustvarjanju glasovne ubranosti, čeprav se nikakor ne zanemarija, predaja slasti razčlenjenega interpretiranja, v katerem se glasovi nekako svobodno razhajajo in zlivajo v nenehnem valovanju. Tak način petja zahteva skrajno intonacijsko čistost vsakega glasu, do delano pevsko tehniko in pa poudarjen smisel za celoto.

Slovenski oktet je v četrtek vse te odlike izpričal v polni meri, pozorno uho bi morda le tu in tam lahko zaznalo določeno glasovno utrujenost, kar je treba najbrž pripisati pogostemu nastopanju in klimatskim spremembam jesenskega časa.

Oktetov spored je bil tokrat prirejen za prostor, v katerem je nastopal, saj so ga z izjemo vmesnega dela, sestavljale pretežno nabožne pesmi. Od Gallusovih pa do tistih iz pravoslavne liturgije v tretjem delu. Od Gallusovih smo tako poslušali Vae nobis, Ante Luciferum, Quam pulchra es, Ascendit Deus, Ecce quomodo moritur justus in Planxid David v izvedbi dvojnega kvarteta.

V vmesnem delu smo poslušali razigrane in ljubavne: Gallusovi Quam gallina in En ego campana, Di Lasso vo Bon jour mon coer, Passareaujevo Il est bel et bon, Scandellovo Bonzorno madonna, Villaortovo Sempre mi rideste in Castaldijsvo Spe me amorose. V vseh teh je oktet demonstriral vrhunsko, tako rekoč orkestralno poigravanje glasov in ustvaril prepričljive razpoloženske učinke.

Skladbe iz pravoslavne liturgije so nudile oktetu priložnost za slogovno povsem drugačen pristop, ki je kljub številčnim omejenosti glasov na marsikateri mestih spominjal na velike zборе, da je bilo kar presenetljivo koliko barvite zvočne mase lahko zmore osem pevcev, seveda osem mojih strojev pevcev. Poslušali smo skladbe Mladenova - Globovskega, Zografskega - Ortakova, Popovskega - Globovskega, Davidovskega, Rahminova - Berdovića, Čajkovskega in Mokranjeva. Težko bi se odločil, katera med njimi je bila najboljše zapeta. Morda Davidovskega z imenitnim Stefančičevim bas solom, Čajkovskega Oče

naš in Mokranjeva Njest Svjat predvsem zaradi čistosti akordov.

Za navdušene aplavze številnega italijanskega in slovenskega občinstva se je Oktet oddolžil še s Foersterjevo »Večerni ave«, rusko »Večerni zvonec« s solistom tenoristom Čadežem, z eno črnsko duhovno (ime nitno zapeto) in z našo tržaško Pahorjevo »Pa se sliši«.

Vodstvu »Glasbenega septembra« je treba izreči zahvalo in priznanje, da je svojim rednim obiskovalcem nudilo tako kvaliteten vokalni večer. (jk)

Danes zaprti uradi v zgoniški občini

Danes bodo zaprti uradi vseh občinskih služb v zgoniški občini, ker praznujejo patrona sv. Mihaela. Navada je bila, da so tega dne že pokušali mošt, letos pa je zaradi muhastega vremena začetek trgatve še pod vprašajem, kar nemalo zaskrblja domače vinogradnike.

● Danes, s pričetkom ob 20. uri bo v štivanski cerkvi koncert tržaškega »Cembalo ensemble«.

Alberta in Franc Briščik slavita zlato poroko

Pri Mihčevih, na domačiji št. 19 pri Briščikih vlada danes posebno veselje in slavnostno razpoloženje. 77-letni Franc Briščik in 69-letna Alberta Briščik namreč slavita zlato poroko v krogu hčere Lidije in sina Marija ter petih vnukov. Minilo je že 50 let od dneva, ko sta si v cerkvi sv. Martina na Proseku obljubila večno zvestobo, pa vendar sta oba še tako mladostno čila in zdrava, predvsem pa globoko navezana drug na drugega. Se vedno pridno obdelujeta domačo kmetijo in imata v hlevu tri glave živine. Vsa ta leta skupnega življenja

sta složno živela in ljubezni in trdem delu. Franc je z delom na kmetiji in kot specializiran kamnosek odkupil premoženje, družina pa je preživela veliko težkih trenutkov, kot na primer za časa druge svetovne vojne, ko so Franca esesovci odgnali v Nemčijo na prisilno delo za polni dve leti in 5 dni. Tedaj je izgubil skoraj polovico svoje teže in ob povratku tehtal le 37 kilogramov. Zlatoporočencema želimo, da bi še dolgo let tako pridno delala in srečno živela v družinskem krogu.

B.S.

pismo uredništvu

O pobratenju z Gribljami

Meseca septembra lani so se tri organizacije iz Križa - KD Vesna, sekcija VZPI - ANPI in SD Mladina - pobratile s krajevno skupnostjo Griblje v Beli krajini. Že takrat smo obžalovali, da se je to pobratenje omejilo samo na te tri organizacije, ki so v tem sklopu namerno prezrle ostale organizacije, med temi tudi SD Vesna.

Ko so bile te tri organizacije septembra meseca v Gribljah, kjer je prišlo do pobratenja in do podpisa listine o pobratenju, je bila na sporedu tudi nogometna tekma, ne glede na dejstvo, da nogomet v Križu goji samo naše društvo. Zato prosim tisto »sivo eminenco«, da z nedeljskim prihodom gostov iz Gribelj ni potrebno vabiti vseh Križanov, da jih pričakajo in pozdravijo v okviru tega pobratenja, ker SD Vesna s svojim dolgoletnim delovanjem zaobjema dober del Križa in je zaradi tega vredna spoštovanja.

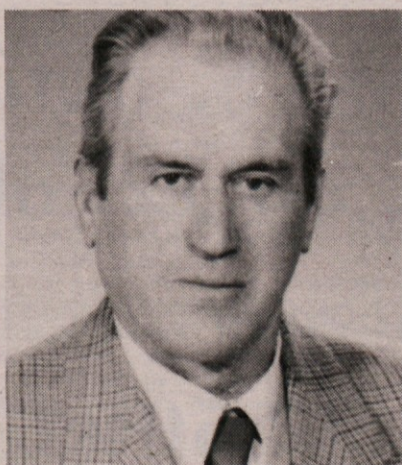
Za to zadostuje dober kulturni program, ki je dobrodošel in zato ni treba mešati nedolžne goste s politiko in z vsemi Križani.

Angelo Bogatec
(Predsednik SD Vesna)

● Deželno ravnanstvo za turizem obvešča vse lastnike dovoljenj za oddajanje sob v najem, da zapade 30. septembra rok za prijavo novih tarif za leto 1985.

Prejšnji torek

V Križu so se poslovili od Cvetka Stefančiča - Iva

Cvetko Stefančič

V Križu so se v torek poslovili od prerano umrlega domačina Cvetka Stefančiča. Pokojni, ki je bil star 65 let, se je rodil v ribiški družini in bil skozi vse življenje povezan z morjem, čeprav je bil do ga leta zaposlen v tržaškem Arzenalu. Tudi v partizanih se ni ločil od morja, saj je bil vse do osvoboditve krmar v dalmatinskih borbovskih edinicah. Pod partizanskim imenom Ivo je po Dalmaciji prevažal ranjence in rekrute, večkrat pa tudi vrhovni štab NOV

in samega maršala Tita. Njegova hrabra dejanja so večkrat omenjena v Mornarski knjigi NOV. Tam med drugim piše, kako se je v najhujšem mrazu potopil v morje, da bi osvobodil propeler, okoli katerega se je ovila vrv. Za ta podvig je bil odlikovan z redom za hrabrost.

Dokler so mu moči dopuščale je Cvetko vztrajno hodil na morje in redno oskrboval marsikatero domačino s svežimi ribami. Zelo dobro je poznal ribiško ljudsko izročilo in ga po svojih močeh tudi vestno posredoval mladim. Ob odprtem grobu mu je v slovo zapel moški pevski zbor Vesna, govora sta imela predsednik kriške sekcije VZPI - ANPI Ferdinand Bogatec in pokrajinski tajnik te organizacije Dušan Košuta.

Sindikati zahtevajo od vlade spoštovanje obvez do ladjedelstva

V teku je razprava o državnem finančnem zakonu, ki predvideva bistveno okrnitev sredstev ladjedelstvu. To bi za gospodarstvo na Tržaškem in Tržiškem pomenilo usoden udarec, zato morajo sredstva, ki so bila prvotno namenjena ladjedelnim, ostati neokrnjena. Zahtevo v tem smislu so včeraj brzojavno na-

včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 29. septembra

MIHAEL

Sonce vzide ob 7.01 in zatone ob 18.49 — Dolžina dneva 11.48 — Luna vzide ob 12.24 in zatone ob 20.22.

Jutri, NEDELJA, 30. septembra

JELKA

Vreme včeraj: temperatura zraka 17,6 stopinje, zračni tlak 1019,4 mb raste, brezvetrje, vlaga 82-odstotna, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 19,8 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN OKLICI

RODILI SO SE: Silvia Alzetta, Lara Cepak, Liliana Gorani, Angela Crevatin, Claudia Spetec.

UMRLI SO: 77-letni Roberto Guadagno, 63-letni Giuseppe Tominz, 77-letna Eleonora Viezzoli vd. Carlini, 81-letna Anna Bassich vd. Busan, 85-letni Alighieri Trevisan, 79-letna Anna Vercon por. Miraz.

OKLICI: geometer Roberto Rancan in uradnica Donatella Bacci, delavec Roberto Gallinucci in prodajalka Donatella Albrisi Naccari, pleskar Luciano Ne-

sich in bolničarka Maria Nicoletta Frau, pleskar Francesco Colja in bolničarka Aurelia Gregori, inženir Paolo Mitri in uradnica Liliana Biloslavo, mehanik Pier Paolo Snidersich in gospodinja Paola Borca, instalater Jožef Sekelj in bolničarka Wanda Petrolino, elektromehaničar Rodolfo Slavec in bolničarka Susanna Starc, točaja Giacomo Camporeale in učiteljica Anna Rita Sorrone, elektrikar Roberto Zanellato in frizerka Luciana Porcelluzzi, minir Dario Giotta in gospodinja Amelia Esther Saldana Gomez, zobotehnik Roberto Sedmach in zobotehnik Patrizia Lillo, računovodja Paolo Benedetti in učiteljica Maura Milini, delavec Fulvio Marsi in delavka Diana Sincovich, uradnik Pasquale Cerone in solnica Rosa Angelino, režiser Giovanni Menon in fizioterapevtka Giuliana Della Sala, delavec Dario Rojaj in prodajalka Daniela Curri, železničar Giovanni Rubino in prodajalka Genovaffa Porta.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)

Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11, Ul. Alpi Giulie 2, Ul. S. Cilino 36, Zgonik, Milje (Mazzinijev drevored 1).

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)

Ul. Dante 7, Ul. dell'Istria 18.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)

Ul. Dante 7, Ul. dell'Istria 18, Zgonik, Milje (Mazzinijev drevored).

● Miljska občinska uprava prireja danes ob 10. uri v sejni dvorani javno srečanje, na katerem bodo odgovorni odborniki in funkcionarji pojasnili novosti v zvezi s koncesijami za zasebne grobnice na miljskem pokopališču.

**SLOVENSKO
STALNO
GLEDALIŠČE
V TRSTU**

Piero Chiara

**DELITEV
komedija**

danes, 29. t.m., ob 19.30 v Kultur-
nem domu;
v torek, 2. oktobra, ob 20.30 v
gledališču »F. Prešeren« v Bo-
ljuncu.

**SLOVENSKO
STALNO
GLEDALIŠČE
V TRSTU**

razpisuje

ABONMA

ZA SEZONO 1984-85

Vpisovanje abonentov do 10.
oktobra od 10. do 12. ure in od 18.
do 20. ure pri blagajni Kulturne-
ga doma, Ul. Petronio 4. Dose-
danji abonentni lahko obnovijo
abonma tudi telefonsko do 5. ok-
tobra od 9. do 14. ure. Telefon
734-265.

**SSG vabi k vpisu v
BALETNO ŠOLO**

Vpisovanje in podrobne infor-
macije od 9. do 13. ure še danes,
29. t.m. v upravi gledališča, Ul.
Petronio 4. Telefon 734-265.

gledališča

CANKARJEV DOM - LJUBLJANA

Velika dvorana

V petek, 5. oktobra, ob 19.30: Simfo-
nični orkester Slovenske filharmonije
Rumeni abonma.

Okrogla dvorana

Jutri, 30. t.m., ob 20.30: M. Jesih
»Grenki sadeži pravice«.

Srednja dvorana

Danes, 29. t.m., ob 19.30: Brahmsovi
ljubezenski valčki. Dirigent Milivoj Šur-
bek.

V ponedeljek, 1. oktobra, ob 20. uri:
Večer kubanskega animiranega filma.

Mala dvorana

Danes, 29. t.m., ob 10. uri: Otroška
matineja.

**PRIMORSKO DRAMSKO
GLEDALIŠČE**

Danes, 29. septembra, ob 20. uri v gle-
dališki dvorani v Solkanu Eugene O'
Neill: Dolgega dneva potovanje v noč.

**SLOVENSKO STALNO
GLEDALIŠČE - TRST**

Slovensko stalno gledališče Vas vabi,
da v sezoni 1984-85 ostanete oziroma po-
stanete njegov abonent. Repertoar: A.

T. Linhart - TA VESELI DAN ALI MA-
TIČEK SE ŽENI, režija J. Babič; I.

Hergold - PARACELS (ASKLEPIJU
SMO DOLŽNI PETELINA), režija B.

Kobal; E. Petrolini - CHICCHIGNOLA,
režija M. Uršič; T. Williams - MAC-

KA NA VROČI PLOČEVINASTI STRE-
HI, režija D. Mlakar; D. Jančar - DI-

SIDENT ARNOŽ IN NJEGOVI, gosto-
vanje Drame SNG Maribor; I. Pregelj -

M. Kmecl - PLEBANUS JOANNES, go-
stovanje PDG Nova Gorica.

Vpisovanje abonentov do 10. oktobra
od 10. do 12. ure in od 18. do 20. ure
pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Pe-

tronio 4. Dosedanji abonentni lahko ob-
novijo abonma tudi telefonsko do 5. ok-
tobra od 9. do 14. ure. Tel. 734-265.

kino

Ariston 17.00, 18.40, 20.20 in 22.00 »Noi

tre«. Režija P. Avati.

Eden 16.30 — 22.00 »Nudo e crudele«.

Film za vsakogar.

Fenice 17.30 — 22.15 »Claretta«. Claudia

Cardinale.

Excelsior 15.30 — 21.00 »C'era una vol-

ta in America«. Režija Sergio Leone.

Robert De Niro.

Nazionale 'Dvorana št. 1 15.30 — 22.15

»Casanova II.«. Prepovedan mladini

pod 18. letom.

Dvorana št. 2 15.30—22.10 »Scuola di

polizia«.

Dvorana št. 3 15.30 — 22.15 »Zom-

bi - II.«.

Grattacielo 17.00 — 22.15 »Conan il di-

struttore«.

Mignon 16.00 — 22.15 »Dimensione in-

ferno«. Ken Wahl.

Aurora 17.00, 19.30, 22.00 »Il Bounty«.

Capitol 16.30 — 22.00 »All'inseguimento

della pietra verde«.

Vittorio Veneto 16.30 — 22.00 »Il diavo-

lo e l'acqua santa«. T. Milian. Pre-

povedan mladini pod 14. letom.

Lumiere 16.30 — 22.00 »Per favore non

mordermi sul collo«. Režija Roman Po-

lanski.

Radio 15.30 — 21.30 »Johana, la farfal-

la in calore«. Prepovedan mladini pod

18. letom.

Alcione 15.30 — 22.00 »The Day After -

Il giorno dopo«.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124, Bazovica: tel.
226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel.
225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sesljan:
tel. 299-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761,
predpraznična od 14. do 20. ure in pra-
znična od 8. do 20. ure.

koncerti

VERDI

Jutri, 30. t.m., ob 18. uri drugi koncert
nove simfonične sezone. Orkester gleda-
lišča Verdi bo vodil dirigent Pinchas
Steinberg, na sporedu pa bodo skladbe
Stravinskega, Glazunova, Čajkovskega.
Kot solist bo nastopil violinist Fernan-
do Selvaggio.

Pri blagajni gledališča (tel. 631-948)
so na razpolago vstopnice za koncert.

Glasbena matica - Trst. Oddelek za
staro glasbo. Jutri, 30. septembra, ob 18.
uri v Gallusovi dvorani v Ul. R. Man-
na 29 koncert: ROBERTO FABBRICIA-
NI - flavta in ERIKA SLAMA - flavta.

izleti

Združenje Union Podlonjer - Sv. Ivan
obvešča, da odpade enodnevni izlet na
Gorenjsko jutri, 30. t.m., zaradi slabe-
ga vremena. Prosimo prijavitelne, da se
zglasijo v Ul. Valdirivo 30 (2. nadstr.)
ali po telefonu na št. 732-858.

razna obvestila

Otroški pevski zbor vabi vse otroke,
da se udeležijo pevskega vaja, ki bodo ob
torkih in četrtkih od 17. do 18. ure v
Dijaškem domu v Trstu. Prva vaja bo
v torek, 2. oktobra, ob 17. uri.

Otroški pevski zbor (otroci iz vrta)
bo imel prvo vajo v torek, 2. oktobra,
ob 16. uri v Dijaškem domu v Trstu.

**KD Vesna, ŠD Mladina in sekcija
VZPI - ANPI** prirejata jutri, 30. t.m.,
v Križu srečanje s pobrateno krajevno
skupnostjo Griblje. Goste bomo prič-
kali ob 12.30 pred spomenikom padlim,
ob 17. uri bo v Domu A. Sirk kulturni
program. Sledila bo družabnost.

Mladinska gledališka skupina

in KD Vesna

čestitata svojemu režiserju in

sodelavcu

MARKU SOSIČU

za študijski uspeh.

**Prireditve in sporočila
kulturnih društev
in organizacij**

Društvo zamejskih likovnikov sporoča,
da bo seja odbora v ponedeljek, 8. ok-
tobra, ob 20. uri na sedežu v Ul. sv.
Franciška 20.

PD Slovenec Boršt - Zabrežec vabi
vse mladinke, otroke in druge, ki jih
petje veseli, na prvo vajo - sestanek,
ki bo danes, 29. t.m., ob 16. uri v srenj-
ski hiši. Vabljeni tudi starši.

KD J. Rapotec - Prebeneg v sodelo-
vanju s sekcijo ANPI-VZPI Mačkolje -
Dolina - Prebeneg vabi na SVEČANOST
OB 40-LETNICI USTRELITVE KURIRK
IN OB 41-LETNICI POŽIGA VASI, ki
bo v torek, 2. oktobra, ob 18.30 pri spom-
eniku padlim v NOB. V primeru sla-
bega vremena bo proslava v društveni
dvorani.

KD Lonjer - Katinara in ŠD Adria
prirejata danes, 29., in jutri, 30. sep-
tembra, v Lonjerju PRAZNIK GRO-
ZDJA. Danes ples s domačim ansam-
blom; jutri, 30., ob 17. uri nastop me-
šanega pevskega zbora Primorec iz
Trebč ter Veselih godcev iz Boljunca.

Otroški zbor F. Venturini vabi svoje
mlade člane in druge otroke, ki jih pe-
tje veseli, da pridejo danes, 29. t.m.,
ob 14.30 v Kulturni center A. Ukmar -
Miro. Vabljeni so tudi starši.

Pevski zbor Lipa iz Bazovice vabi
stare in nove pevce na sestanek, ki bo
v ponedeljek, 1. oktobra, ob 20.30 v
Bazoviškem domu.

**Odbor za doraščajočo mladino pri
SKGZ** obvešča, da bo danes, 29. t.m.,
ob 17. uri na sedežu Glasbene matice
v Ul. R. Manna 29 sestanek vseh pri-
javljenih na tečaj glasbene vzgoje. Sre-
čanje bo v Gallusovi dvorani.

Danes, 29. t.m., praznuje 70.

rojstni dan

DANILO SANCIN

Še na mnoga zdrava in srečna

leta mu iz srca želijo

Lidia, Edi, Ondina,

Diego, Maya in Walter

čestitke

Naš dragi **DANILO SANCIN** iz Bo-
ljunca praznuje danes 70 let. Da bi os-
tal zmeraj tako prijazen in vesel mu
želijo žena Zofka, sinova Edvin in Du-
šan, snahi Marija in Gracijela, vnuki
Marina, Renato, Suzana, Martina, Fe-
derica in družina Čerin.

Danes praznujeta 44. obletnico poroke
PEPI in TONČKA OZBIČ. Še na mno-
ga zdrava in skupna leta jima kličejo
vsi domači.

IVAN in IVANKA ANDOLŠEK s Kon-
konela praznujeta danes 50. obletnico
poroke. Čestitata jima Genia in Lidija
z družino.

Danes se ob 11. uri zberejo pred ljud-
skim domom **50-LETNIKI IZ TREBČ**,
da skupaj praznujejo ta jubilej. Zdra-
vo, zdravo, zdravo, Trebenci.

Danes slavita 50-letnico poroke

FRANC in ALBERTA BRIŠČIK

Še dolgo skupnih srečnih let

jima želijo

hči Lidia in sin Mario z

družinama ter sorodniki

Ob 50-letnici skupnega življenja

IVANKE in IVANA

jima prisrčno čestitata

sinova Alberto in Rado

z družinama

MAJLA in ANDREJ

sta končno rekla »da«.

Čestitajo jima

B.jevci 75/76.

mali oglasi

OSMICA je odprta v Borštu pri Za-

harju.

OSMICO je odprl Miro Zigon, Zgonik 36.

UČITELJICA suplentka na osnovni šoli,
z znanjem italijanščine, slovenščine,
angleščine in srbohrvaščine, z oprav-

ljenim tipkarskim tečajem, večša u-
radniškega dela, išče katerokoli za-
poslitev v popoldanskih urah. Tel. na
št. 818-067 od 15. do 18. ure.

18-LETNO DEKLE išče katerokoli za-
poslitev. Tel. 412-543.

PRODAM plavnik, 22 hl. Tel. 200-169.

GOLF GTI/1600 cc, črne barve, letnik
1982 v odličnem stanju prodam. Infor-
macije v večernih urah na tel. št.
0481/991-040.

GORIŠKO PODJETJE zaposli uradnika/
co z znanjem slovenščine. Pisati na
upravo Primorskega dnevnika v Go-
rico pod šifro »Knjigovodja«.

UČITELJICA z večletno prakso nudi
pomoč pri učenju ali sprejme kate-
rokoli zaposlitev. Tel. 231-851.

PRODAM 3-sobno stanovanje in box za
avto, skoraj nova pri Sv. Ivanu. Tel.
040/567-939 od ponedeljka dalje ob
urah kosila.

KUPIM staro hišo z zemljiščem na
Krasu. Tel. 763-119.

PRODAM Fiat 500/L, letnik 1971. Tel.
040/229-453, v delavnikih od 13. do
14. ure in po 20. uri, v sobotah in ne-
deljah zjutraj.

ZLATO, zlate kovance kupi ali ugod-
no zamenja zlatarna Sosič - Narodna
ulica 44, Opčine - Trst.

Darujte v sklad

Mitje Čuka

Po tolikih letih odlašanja se

danes vzameta

MAJLA in ANDREJ

Srečno jima kliče

dekliščina.

OKTOBER '84

BTP

Buoni del Tesoro Poliennali.

● BTP so državni efekti oproščeni vsa-
kršnega sedanjega in bodočega davka;
ustrezni kuponi se sprejemajo v plačilo
pri plačevanju neposrednih davkov.

● Nudijo letne obresti v višini 13,50%, ki
se izplačujejo v dveh šestmesečnih obro-
kih.

● Letni nудeni donos je sorazmeren do-
nosu ostalih obveznic na tržišču.

● Nove dveletne zadolžnice se nudijo ob-
činstvu: v popis za gotovino in v obnovi-
tev BTP z zapadlostjo 1. oktobra 1984.

● Varčevalci jih lahko podpišejo proti go-
tovini ali z obnovitvijo pri okencih zavoda
Banca d'Italia in kreditnih zavodov po e-
misijski ceni, ne da bi plačali kakršnekoli
provizije.

● Pri izročitvi efektov v zapadlosti bo
vnovčil prinosnik 1 liro za vsakih 100 lir
obnovljene nominalne vrednosti.

● Imajo široko tržišče in se po potrebi
z lahkoto vnovčijo.

Ponudba občinstvu

**V podpis od 1. do 5. oktobra
v obnovitev od 1. do 12. oktobra**

Emisijska
cena

99%

Rok

2 leti

Obrestna
mera

13,50%

Dejanski
letni donos

14,59%

BTP

Investicija oproščena davkov
vedno na razpolago

film - film - film

ureja kinoateljje

filmi na tv zaslonu

John Cassavetes in Gena Rowlands

UNA MOGLIE**»A Woman Under****the Influence», »Neka žena«**

Režija: John Cassavetes. V glavnih vlogah: Gena Rowlands, Peter Falk. RAI 1, v četrtek, 4. oktobra, ob 21.50.

Tematika skupnega, vzporednega življenja v dvoje in čustev je zelo priljubljena Cassavetesu, režiserju grške narodnosti, na katero je posnel številne in uspešne filme. Pravilno se torej začneja ciklus »13 zgodb o ženskah« prav z njegovim filmom. »Neka žena« je sama, zapuščena in šibka; s časom podleže pretirani odsotnosti moža zaradi delovnih obveznosti in težavam vsakdana ter zbolji. Ob povratku iz bolnišnice si prizadeva, da bi vztrajala pri normalnosti, vendar le toliko, da se dejansko pretvarja. Cassavetes, kot v večini njegovih režijskih del, zaupa težavno vlogo ženi Geni Rowlands, ki se v tem filmu še posebej izkaže. Moža igra Peter Falk, ki je zaslovel s televizijsko serijo Colombo. V sredo je na sporedu Rete 4 »The Brink's Job« Williama Friedkina, kjer tudi nastopata Rowlands in Peter Falk.

ALIEN

Režija: Ridley Scott. Igrajo: Tom Skerrit, Sigourney Weaver, Harry Dean Stanton, Yaphet Kotto. RAI 1, v petek, 5. oktobra, ob 20.30.

Ravno tako kot v kinodvoranah je na zgodnjem jesen že zabrel filmski projektor tudi pri RAI. Tu je že prvi večer nove serije popularnega Film Dossier, ki ga v začetnih devetih krogih vodi znanstveni divulgator Piero Angela. Prvi film že drugega ciklusa 1. mreže se navezuje na podoben, ki si jo je Angela ustvaril kot urednik oddaje »Quark«. Alien nas popelje namreč v prihodnost, ki jo že samo po sebi doumevamo kot dobo tehnologije in znanosti na najvišjem nivoju. Na pustem planetu povzročijo astronomi nezavedno reakcijo, zaradi katere oživi grozljiv parasit - pošast, ki uničuje okrog sebe vse, kar je živega. Ostali filmi iz ciklusa so povezani z natančno in znanstveno fantastično znanostjo in znanstvene fantastične. »Mon oncle d'Amerique« (režija A. Resnais) prikazuje ponarejen, oziroma izmišljen eksperiment na živali - človeku, po teorijah francoskega biologa Henrija Laborita; nekakšno poljudno potovanje v svet človeških možganov. Med drugimi bo na sporedu tudi »The Day After«, ki je lani zabeležil dober komercialen uspeh v kinodvoranah po vsem svetu in ob katerem bo zanimivo preveriti trenutno, sedanjo odmevnost problematike atomske nevarnosti, razorožitve in gibanja za mir.

beležke**Video - filmski režiser Julien Temple**

Delo in ime angleškega režiserja Juliana Templeja je vezano na obdobje punkovskega gibanja od leta '77 naprej. Nedvomno inteligentni ustvarjalec je zaslužil, da je mogel tudi iz tega vse omalovažujočega izbruh mladostniške upornosti narediti uspešen posel. Najprej se je proslavil kot manager najbolj disakrantne punkovske skupine Sex Pistols, ki je zaslovela s svojestrnim darilom kraljici. Med drugimi podvigi pa bi omenili še nočni koncert po londonski reki in filmski dokument o tem zloglasnem ansamblu, ki ga je režiral J. Temple.

V tem filmu - manifestu so nakazana pravila, kako iz ničvednega osnovnega kapitala lahko z goljufijo prevaraš publiko, managerje, producete in vsemogoč založnike industrije plošč.

Po zaključeni punkovski avanturi se je Temple začel ukvarjati s proizvodnjo in režijo video clips. Tudi po njegovih zaslugah in intuicijah se je razmahnila dejavnost, katere »glavni namen je prodajati plošče. Pravila so ista za reklamo kot za video. Če pokažeš Karibsko morje ali profil sandinističnega gverilca v New Yorku, sta namen in zaželeni rezultat ista. Čeprav se še ni odpovedal temu poslu, Temple sluti nevarnosti video clips: »Video omejuje pomen pesmi. Do pred nedavnim si poslušal pesem po cesti, v avtu, slučajno po radiu. Tako je zadobila drugačen pomen v odnosu z doživeti. Vsakdo si jo je predstavljal po svoje in se spomnil trenutka, ko jo je prvič slišal...«. Že iz te izjave je mogoče razbrati Templovo zanimanje za duh 50. let, ko je glasba pomenila osvajanje svobode in imaginarnega. To zanimanje je skupno z D. Bowiejem prenesel na njegovo zadnjo produkcijo, v nov tip video clipa, v slogu filmov iz takratnega obdobja. »Jazzin' for Blue Jean« je dejansko kratkometražni film dolžine 22 minut, kjer je prostor za glasbo omejen na trajanje pesmi same. Zgodbo nerodnega mladeniča, ki skuša osvajati dekle v disko klubu, kamor pa mu komaj uspe vstopiti, odigra David Bowie. Uspe mu tudi prepričati slavnega in zapitega pevcu (D. B.), da prisede k njihovi mizi.

Ljubezen do kinematografije je Temple izpričal tudi v video - filmu »It's all True«. Že v špiči so strnjene podobe iz klasikov zgodovine filma: od Meliesovih trikov preko Eisensteina in kino očesa do Wellesovih optičnih inovacij. »Večina video se snema na filmski trak.« pravi Temple, »osnovne ideje in trike pa je preizkusil že Melies na začetku tega stoletja.« Video-film je torej po njegovem mišljenju naravni naslednik klasičnega filma, na katerega pa se mora ozirati in s pozornostjo na preteklost ustvarjati nove stvari, z dodatnimi tehnološkimi zmogljivostmi elektronskega medija: kakor film na začetku, ki se je razvijal kot fotografije v gibanju. »It's all True« je video - lepljenka, v kateri moramo pred vsak obravnavan pojem predpisati besedo video. Gledamo namreč video-življenje, -poroko, pokopališče, -ljubezen itd. Celo sluga dveh starčkov, ki sta znotraj ekrana, je »video«: oziroma elektrotehnik, ki skrbi, da se starčka v zaslonu gledata s pravilnim barvnim kontrastom, in ki neguje majhen video - vrtiček. Še zanimivejši je razkroj pojma video - ekran. Kako je mogoče podvojiti: video - videoeekran? Kolikor je elektronska slika sestavljena iz nešteto svetlobnih točk, starčka gledata nešteto zaslonov, ki skupno sestavljajo ogromno televizijo. Gledata različne programe in gledalci gledajo z njima prizor iz Montevidea (gl. mesto Urugvaja), novosti video - tehnologije, pa tudi citate iz današnjega video - vsakdana: video clip, video igrice, urad, video - jedilnik in kosilo itd. V tem ironičnem ekskurzusu med izmišljenim in realnim so številni problemi, ki so vezani na razvoj video tehnologije in potrošništva. Pa tudi na sam »jezik« novega medija s citati iz video - arta. V slogu Hitchcockovih vložkov je konec filmski: medtem ko se video trak navija, Orson Welles zaključuje, »da je to, kar ste videli, vse resnično.« (ip)

radiotelevizija**ITALIJANSKA TELEVIZIJA**

Prvi kanal	13.30 Dnevnik 2 - Bella Italia
10.00 Le avventure di Ciuffettino - 1. nadaljevanje	14.00 Odprta šola
10.50 Secret Valley - Il cavallo danzante	14.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
11.15 Il ricatto - TV film	14.35 Sportna sobota
12.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti	17.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
12.05 Happy days - TV film	17.35 Izžrebanje loterije
12.30 Cinemania - Spektakel se začne	17.40 La pietra di Marco Polo - TV film
13.25 Vremenske razmere	18.10 Meatballs & Spaghetti - risanke
13.30 Dnevnik 1	18.30 Sportna poročila
14.00 Il deserto dei tartari - film	18.40 I professionals - TV film
16.25 Musica estate - Festival del liscio	19.45 Dnevnik 2
17.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti	20.30 Il boxeur e la ballerina - 1. epizoda
17.05 Fumoon - risanke	22.10 Dnevnik - večerne vesti
17.45 Izžrebanje loterije	22.20 Positano Top parade 1984
17.50 Le ragioni della speranza	23.45 Dnevnik 2 - zadnje vesti
18.00 Programi prihodnjega tedna	
18.20 Evrovizija - Proglasitev zmagovalcev nagrade Italije 1984	Tretji kanal
19.40 Almanah in vremenske razmere	16.00 Šola in vzgoja - Univerze v Evropi
20.00 Dnevnik 1	16.30 Giochiamo con lampo, tuono e arcobaleno
20.30 XX. mednarodni festival lahke glasbe	17.00 Il bagnino d'inverno - Film
23.05 A tu per tu con l'opera d'arte	18.25 Il pollice - že gledani in novi programi
23.35 Dnevnik 1 - zadnje vesti in vremenske razmere	19.00 Dnevnik 3
	19.35 Geo - Antologia
Drugi kanal	20.15 Programi prihodnjega tedna
10.00 Basil e Sybil - TV film	20.30 Trip: cinque viaggi nel divertimento
10.30 Programi prihodnjega tedna	21.20 Dnevnik 3
10.45 Due e simpatia - nadaljevanka dneva	21.55 Le storie degli altri - Režija Paolo Luciani
12.30 Dnevnik 2 - start	23.00 En polčas prvenstvene košarske tekme
13.00 Dnevnik 2 ob 13. uri	

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana	Zagreb
8.00 Poročila	12.45 Zabavni koledar
8.05 Ciciban, dober dan	13.45 Sedem TV dni
8.20 Jeklenec - lutkovna serija	14.15 Odbojka: Mladost Monter - CSKA, posnetek
8.40 Smogovci - otroška serija	16.40 Poročila
9.10 Skrivnostni svet Arthurja Clarka - dok. serija	16.45 TV koledar
9.35 Človekovi možgani - Spomin - angleška dok. serija	16.55 Nogomet: Jugoslavija - Bolgarija
10.25 Ljudje in zemlja - ponovitev	18.45 To je to - dokumentarna oddaja
16.00 Poročila	19.30 Dnevnik
16.05 Sultan Murat IV. - Nadaljevanka	20.00 Skok čez plot - ameriški film
16.55 Nogomet - kvalifikacije za SP 86: Jugoslavija - Bolgarija	21.40 Dnevnik
18.50 Čudeži narave - poljudnoznanstvena serija	21.55 Odrske luči
19.15 Risanka	Koper
19.20 Cik-Cak	15.10 Nogomet - Jugoslavija - Bolgarija: kvalifikacije za SP 86
19.24 TV in radio nocoj	17.05 Rosso nel buio - film
19.26 Zrno do zrna	19.50 Visok pritisk - glasbena oddaja
19.30 Dnevnik	20.30 Le avventure di Aailey - TV film
19.55 Vremenske razmere	20.55 Mondì affascinanti
20.00 Nocoj iz Cankarjevega doma	21.55 Zdravniški nasveti
21.15 Zrcalo tedna	22.25 Film
21.35 Veliki mojster - poljski film	23.55 Zeit im Bild - Čas v sliki
23.10 Poročila	

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5	16.00 Bim bum bam
8.30 In casa Lawrence - TV film	17.45 Musica è - glasbena oddaja
9.30 TV film	18.45 Il peggio di bandiera gialla
10.00 Il filo del rasoio - film	19.50 Lady Georgie - risanke
12.30 I Jefferson - TV film	20.25 Supercar - TV film
13.00 Il pranzo è servito vodi Corrado	22.15 Magnum P.I. - TV film
13.30 Quella nostra estate - film	24.00 DeeJay television video estate '84
15.30 TV film	TELEPADOVA
16.00 Arabesque - TV film	11.15 Spy force - TV film
17.00 T. J. Hooker - TV film	12.00 Sampei - risanke
18.00 Tarzan - TV film	12.30 Yattaman - risanke
19.00 I Jefferson - TV film	13.00 Sport - catch
19.30 Baretta - TV film	14.00 Bonanza - TV film
20.25 Anteprema premiatissima Johnny Dorelli	15.00 Cara a cara - TV film
22.00 Dallas - TV film	16.00 Star trek - TV film
23.00 Operazione Siegfried - film	17.00 TV film
Igrata: Telly Savalas in Robert Culp	18.00 Yattaman - risanke
RETEQUATTRO	18.30 Black star - risanke
8.30 Mary Tyler Moore - TV film	19.00 Hero Hi - risanke
9.00 Ruba al prossimo tuo filmska komedija	19.30 Mama Linda - TV film
11.00 Samba d'amore - TV novela	20.20 Il letto racconta filmska komedija
11.45 Fantasilandia - TV film	22.20 Euro calcio - sport
12.45 Alice - TV film	23.00 Sport - Rombo TV - rubrika
13.15 Mary Tyler Moore - TV film	24.00 Film
13.45 Sport	TRIVENETA
14.15 Fiore selvaggio - TV novela	13.15 The great detective - TV film
15.00 Sotto coperta con il capitano filmska komedija	14.00 - 15.00 Risanke
17.00 Phyllis - TV film	15.00 Drazba preprog
17.30 Fantasilandia - TV film	18.00 I naufraghi - TV film
18.30 Samba d'amore - TV novela	18.30 Il re che venne dal sud - nadalj.
19.30 Chips - TV film	19.30 The great detective - TV film
20.25 I carabimatti - filmska komedija	20.30 Le amicizie particolari - Film
23.20 Io zombo, tu zombi, lei zomba filmska komedija	22.00 Angoscia - TV film
ITALIA 1	23.30 La casa di vetro - film
8.30 La grande vallata - TV film	TELEFRIULI
9.30 Lo specchio scuro - film	14.30 Nogomet: Udinese - Lazio
11.30 Maude - TV film	16.15 Superclassifica show
12.00 Giorno per giorno - TV film	17.05 Birdman galaxy trio - risanke
12.30 Lucy show - TV film	18.30 Attenti ai ragazzi - TV film
13.00 Bim bum bam - risanke	19.00 Dnevnik
14.00 Sport	19.30 Ironside - TV film
	20.30 Natale al campo 119 filmska komedija
	22.15 Un fiocco nero per Deborah film

RADIO**RADIO TRST A**

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 - 10.00 Mozaik; 8.10 Kulturni dogodki (ponovitev); 9.00 Otroški kotichek; 9.40 Na ekranu; 10.10 Koncert; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Ivan Trinko ob 120-letnici rojstva; 12.15 Na počitnicah - vmes: Glasbeni potpuri; 13.20 Glasba po željah; 14.10 - 17.00 Radijsko popoldne: »Dolina '84«; 15.00 Diskorama; 16.00 Po svetu sem in tja - vmes: Glasbeni listi; 17.10 - 19.00 Odprti prostor: Klasični album; 18.00 »Toč ali kabaret za pasje dni«; 18.40 Glasbena priloga.

RADIO KOPER
(Slovenski program)

6.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro, Jutranji koledar; 6.15 Vremenska napoved, cestne razmere, EP, Objave, EP; 6.45 Prometni servis; 7.00 Zaključek; 13.00 Otvoritev: Kruh in sol Radia Koper, Objave, EP; 13.40 Zamejska reportaža, Objave, EP; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik, Objave, EP, Pesem tedna Radia Koper; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER
(Italijanski program)

7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.35 Vremenske razmere na Jadranu; 7.00 Dober dan; 9.15 Casadei sonora; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Vrtljak; 11.30 Na prvi strani; 11.45 Na tvoji strani; 12.00 Glasba po željah; 13.30 Glasbeno popoldne; 14.33 Vesti v nemškem jeziku; 14.35 Glasbena oddaja; 15.50 Glasbeni weekend; 16.55 Pismo od...; 17.00 Borsa del disco; 18.00 Na koncertu; 18.33 Bili so slavni; 20.00 Zaključek sporeda.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 19.00 Poročila; 6.00 - 9.00 Jutranja oddaja; 9.00 Radio tudi mi; 10.15 La grande melo - glas iz New Yorka; 11.00 Ornella Vanoni predstavlja glasbena srečanja; 11.44 Čudežna svetilka; 12.30 Zgodovinske osebnosti; 13.00 Izžrebanje loterije; 13.20 Glasbena oddaja; 14.00 L'usignolo di Lecce: Tito Schipa - 4. epizoda; 15.00 Radioco-mando - radijski spektakel; 16.30 Doppigioco; 18.00 Obektiv Evrope; 18.30 Musicalmente; 19.15 Verska oddaja; 20.30 Caro Ego - program Roberta Vellerja; 21.00 Z kakor zdravje; 21.30 Večerna kriminalka; 23.05 Telefonski poziv.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 12.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 - 8.00 Jutranja oddaja; 8.05 Šola in vzgoja; 8.10 Radio 2 predstavlja; 8.45 Tišč in ena popevka; 9.06 Odprti prostor; 9.32 Od A do Ž; 11.00 Long playing hit; 12.10 Deželni program; 15.00 Sergej Profokjev; 15.45 Glasbena oddaja; 16.32 Izžrebanje loterije; 17.02 Tišč in ena popevka; 17.32 Neposredno iz Lagune; 19.50 Poezije in proze; 20.40 Arcobaleno; 21.00 Simfonični koncert; 22.50 Radiodue sera - jazz - nočni program.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 6.00 Prometne informacije; 6.20 Rekreacija; 6.35 Vremenska napoved za pomorščake; 6.45 Prometne informacije; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.25 Dobro jutro, otroci; 7.35 Prometne informacije; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Pionirski tehnik; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Po republikah in pokrajinah; 10.25 - 11.30 Dopoldne ob lahki glasbi; 11.30 Srečanja republik in pokrajin; 12.00 Na današnji dan; 12.10 - 14.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov, Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba; 14.05 Glasbena panorama; 15.10 Obvestila in zabavna glasba; 15.25 Minute za EP; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Obvestila in zabavna glasba; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17.00 - Zunanje politični magazin; 18.00 Škatlica z godbo; 18.30 Mladim; 18.55 Minute za EP; 19.00 Radijski dnevnik; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Za naše najmlajše; 19.45 Minute s kitaristom Bojanom Drobežem; 20.00 - 23.00 Oddaja za Slovence po svetu, Mladi mostovi, Naši kraji in ljudje; 22.00 - 22.20 Iz naših sporedov; 23.05 Literarni nočno, Federico G. Lorca: Pesmi; 23.15 Od tod do polnoči; 00.05 - 5.00 Nočni program.

GROZDJE ZA VINO
SUPERORTOFRUTTICOLO - Trg Cagni 1
(zadnja postaja št. 19) TELEFON 81-03-21
SAMO IZBRANO BELO IN ČRNO GROZDJE

Na osnovni šoli France Bevk v Ul. Vittorio Veneto Kljub svečano danim obljubam še vedno pomanjkanje prostorov

Včeraj smo objavili dva članka o naši šolski problematiki, in sicer stališče TO SKGZ o nekaterih šolskih problemih ter poročilo o stikih predstavnikov pokrajine v Rimu v zvezi s slovenskim razredom na zavodu Galilei kot tudi interpelacijo dveh senatorjev v zvezi z istim vprašanjem.

Danes moramo na žalost pisati o drugem vprašanju, ki od blizu zani- ma našo šolo. V stavbi zavoda Oddo- ne Lenassi v Ulici Vittorio Veneto je nastanjena slovenska osnovna šola France Bevk že od leta 1976, potem ko so morali učenci in dijaki iz- prazniti stavbo Mačega doma v Ulici Randaccio.

Že dolgo vrsto let učiteljce ter star- ši zahtevajo gradnjo nove šolske stav- be v južnem delu mesta. Pozitivnega odgovora pa ni, pa čeprav na župan- stvu ne zanikajo take potrebe. Vendar pa bi bilo treba, da bi omogočili red- no delovanje v sedanjih stavbi. Nekaj del je bi o sicer svojčas že naprav- ljenih. Vendar je bilo to premalo.

Stavbo so obiskali tudi župan in od- borniki. Občinski svet je odobril tudi izdelek za nekatera popravljajna de- la. Ob jubljenju je bilo, da bodo ta de- la izvršili poleti. Pa se spet ni nič zgodilo.

Kar tare učiteljstvo je pomanjkanje prostorov. Imajo le pet učilnic, na hodniku se učiteljce mudijo v pro- stem času, tam imajo pouk tudi prizadeti učenci. Zaradi tega je uč- teljstvo zahtevalo še dve učilnici, ki sta v stavbi prazni. Prejšnji petek je bil na županstvu sestanek na katerem so sklenili, da bo uprava zavoda ti dve učilnici odstopila slovenski šoli. Zdelo se je, da je vse urejeno, s stra- ni ravnateljstva zavoda pa je, po že danem pristanku, v začetku tedna pri- šel odgovor, da sobi potrebujejo za- se in da bi jih eventualno odstopili le v dopoldanskem času.

Člani šolskega sveta, učiteljce ter starši, so se sestali v četrtek popol- dne. Prisotna je bila tudi didaktična ravnateljica. Sklenili so da ponovno

nastopijo na županstvu z zahtevo po spoštovanju sprejetih obvez.

Začasno zaprta šola v Opatjem selu

Tudi v sosednjih krajih na Goriškem upada število rojstev in zaradi tega je zlasti v manjših krajih in po vaseh manjše število šoloobveznih otrok. Za- radi takih gibanj bodo začasno za- prli osnovno šolo v Opatjem selu na Krasu, ki je delovala kot podružnica osnovne šole v Mirnu. V tekočem šol- skem letu so v Opatjem selu vpisali samo tri otroke v prvi razred in ene- ga v tretji razred. Vodstvo Central- ne osnovne šole v Mirnu je ugotovilo, da je število vpisanih otrok premaj- hno za nadaljnje normalno, predvsem pa gospodarno delo podružnične šole. Pouk v Opatjem selu bo torej zača- sno ukinjen, tamkajšnje učence, ki so štirje, pa so prešolali na osnovno šolo v Kostanjevici na Krasu.

V Domu Andreja Budala

Majoretke in godba danes zvečer v Standrežu

Standrežci brez dvoma z zaskrblje- nostjo gledajo v nebo in razmišljajo kakšno bo vreme danes popoldne in zvečer. Kulturno društvo Oton Župan- čič je namreč pripravilo kulturno pri- reditev v okviru tridnevnega jesen- skega praznika, ki bi se morala od- vijati danes popoldne in zvečer na prostem, najprej po vaških ulicah, potem pa na ploščadi Doma Andreja Budala.

Ob 19. je namreč predviden mimo- hod majoretke iz Ljubljane ter godbe na pihala iz Cerkna. Po mimohodu, ki bo nekoliko zbudil sicer vsakdanje normalno življenje v Standrežu, bo nastop obeh skupin v domu na Pi- lošču. Seveda če bo vreme dopuščalo bo nastop na ploščadi, drugače pa bo ta nastop v dvorani Doma Andreja Budala.

Ker sodita nastopa obeh skupin v jesenski praznik, torej v nekako za- ključno šagro letošnjega poletja ozi- roma začetka jeseni, bodo delovali tudi kioski z domačimi dobrotami in žlahtno kapljico. Standrežci vabijo vse, ki bi si želeli nekoliko razvedri- la danes zvečer v njihovo vas.

Protest v Trziču

Delavci tržiške tovarne Laminati Lisert, ki so že od julija brez dela in brez vsake oblike dohodka, so vče- raj izvedli ponoven protest z zaustav- ljanjem prometa na državni cesti št. 74 Trst - Benetke. Od vodstva podjet- ja zahtevajo takojšnjo predstavitev na- črta za obnovo proizvodnje, ki ga za- man čakajo že več kot en mesec.

Razstava gob na goriški tržnici

V nedeljo 30. septembra in v pone- deljek 1. oktobra bo na goriški po- kriti tržnici tradicionalna razstava gob, ki jo prireja Gruppo micologi- co goriziano. Sodelovali bodo nekat- ri strokovnjaki. Društvo vabi zbira- ce gob, da jih prinesejo v soboto ozi- roma v nedeljo na tržnico, da bi bi- le potem razstavljene.

Na seji v ponedeljek

Pokrajina mora imenovati predstavnik v razne odbore

V ponedeljek ob 17. uri se bo po- novno sestal goriški pokrajinski svet. Dnevni red se je je, kot se že dalj ča- sa dogaja, dokaj zajeten, ker se vr- sta zaostalih vprašanj prenaša s se- je na sejo. Gre za številne sklepe u- pravnega značaja, predvsem pa za vrsto imenovanj predstavnikov pokra- jine v razne svete in odbore. Tako bodo morali v ponedeljek pokrajinski svetovalci imenovati svoje predstav- niki v Konzorcij za tržiško - goriško prometno območje, v upravni odbor Goriškega sklada, v volilne komisije za posamezna okrožja v pokrajini in še v nekatere odbore.

Do teh imenovanj bi bilo moralo pri- ti že pred časom, vendar so jih več- krat odložili zaradi pomanjkanja spor- azuma med vsemi strankami. Sedaj kaže, da je do sporazuma končno prišlo in da bo pokrajina le imeno- vala svoje predstavnike.

Na dnevnem redu so še razna te- koča upravna vprašanja in interpe- lacije svetovalcev. Med slednjimi je tudi vprašanje zakaj pokrajinska u- prava ni uradno sodelovala na ma-

nifestaciji za mir, ki so jo marca letos priredili italijanski, slovenski in avstrijski sindikati. Govor bo tudi o gospodarskih vprašanjih z resolucijo KPI o soočanju z deželo glede izva- janja posegov iz zakona 828/1982 v korist goriškega gospodarstva.

V Novi Gorici razstava gob

Gobarska družina v Novi Gorici proslavlja 10. obletnico ustanovitve in v takem vzdušju bo tudi tradicio- nalna razstava gob, ki bo danes in jutri, torej 29. in 30. septembra, v novogoriškem hotelu Park. Odprta bo od 8. do 20. ure. Zbiralci bodo razstavljali okoli 350 vrst gob. Danes ob 18. uri bo v okviru razstave pre- davanje ing. Gabrijele Seljaka o na- biranju in spoznavanju gob. V restav- raciji hotela Park bodo na vo'jo iz- brane specialitete iz gob. Organiza- torji vabijo tudi gobarje iz naših kra-jev v zamejstvu, da si ogledajo raz- stavo v Novi Gorici. M. D.

Prihodnji petek odprejo na razstavišču avtomobilski salon »Motor expò '84«

Prihodnji petek, 5. oktobra, bodo na razstavišču Espomego v Ul. della Barca odprli 4. avtomobilski salon »Motor expò racing '84«, ki ga pri- reja goriška skupina Outline v sode- lovanju s trgovinsko zbornico. Kot že v prejšnjih letih bo prireditev zani- miva in popolna predstavitev novo- sti in zanimivosti iz sveta avtomobi- lov in motorjev nasploh. Poleg raz- stave bodo tudi letos številne obrob- ne prireditve, nekatere tudi zelo spektakularne, ki bodo privabile ne samo ljubitelje motorjev, ampak tu- di navadne radovedneže.

Na razstavi si bo tudi letos mogo- če ogledati izbor serijske produkcije številnih italijanskih in tujih avtomo- bilskih znamk. Marsikatera med te- mi je že napovedala krstno predsta- vitev nekaterih novih modelov. Po- zornost ljubiteljev avtomobilskih špor- tov pa bo kot vedno uperjena pred- vsem v dirkalne avtomobile formule 1 in druga športna vozila. Priredi- telji s ponosom opozarjajo, da bo tu- di letos na Expòju prisoten dirkalni ferrari, ki je med protagonisti pr-

venstva formule 1. Zlasti so ponosni na to, da bodo vozilo lahko pokazali v Gorici, ker se istočasno v Parizu odvija pomembnejši mednarodni av- tomobilski salon, vodstvo Ferrarija pa se je raje odločilo za predstavi- tev v Gorici. Omeniti gre tudi tek- movalne avtomobile za rally tekmo- vanja, med temi audi 4, avtomobil, ki se je letos uveljavil na najpo- membnostnejših tekmovanjih.

Novost predstavljajo letos nekat- era letala, ki jih bodo predstavili ob avtomobilih. Pregled vsakovrstnih mo- tornih prevoznih sredstev dopolnjuje- jo motorji, tako serijski, kot dirkal- ni in vrste kros ter tekmovalni čolni.

Omenili smo bogat spored obrobnih prireditev. Začeli bodo s tekmovanjem v kartingu, ki se ga bodo v sobo- to, 6. in nedeljo, 7. oktobra udeležili tekmovalci iz Avstrije, Jugoslavije in Italije. V desetih dneh od 5. do 14. oktobra, kolikor bo trajala razstava se bodo zvrstila še tekmovanja pa- dalcev (pristajali bodo kar na razsta- višču), radijsko vođenih avtomobil- skih modelov, hitrostno dirko in tek-

movanju v minikrosu (v obeh bo- do na posebnih minimotorjih tek- movali otroci od 6. leta dalje), tek- movanje z motorji trial z udeležbo najboljših italijanskih tekmovalcev.

Najbolj nenavadno in privlačno pa obljublajo da bo tekmovanje z vo- zili go-pro, ki jih bodo prvič pred- stavili v Gorici. To so posebne vrste kartov z vzmetmi, tako da jih lah- ko uporabljajo za hitrost in za kros, kjer so vozila sposobna tudi večme- trskih skokov. Poleg tekmovanjem v živo bodo obiskovalci lahko sledili tu- di športnim posnetkom, ki jih bodo vsak večer predvajali na maxivideu (25 kv. metrov ekrana). V nedeljo, 7. oktobra, bodo obiskovalci lahko sle- dili neposrednemu prenosu dirke for- mule 1 iz Nemčije.

● V goriško splošno bolnišnico so vče- raj popoldne sprejeli 52-letnega Aure- lia Lebana, ki se je malo pred 16. uro ponesrečil v Ulici delle Grappate, kjer je z motornim kolesom trčil v parkiran tovornjak.

pismo uredništvu - pismo uredništvu

Zapletljaji s slovenskim razredom na ITI Galilei

Dobili smo naslednje pismo s pro- šnjo v objavo:

»Spoštovani gospod urednik, oglašam se ob tej priliki, vendar bi lahko to, kar imam povedati bilo napisano na straneh Vašega cenje- nega lista že ob nešteti drugih pri- ložnostih. Nanašam se tu na zadnje zadeve glede odprtja slovenske sek- cije na zavodu ITI Galilei v Gorici.

Na goriški strani PD dne 28. 9. je zapisano, da je pokrajinski pred- sednik Cumpeta v Rimu zahteval od- prtje tega našega zavoda, vedno na isti strani pa TO SKGZ kritizira de- lo šolskih oblasti na krajevnih upra- vah, češ da se ne dovolj zanimajo za probleme naših šol.

Glede na take novice obstaja u- pravičena bojazn, da si lahko slo- venski bralec ustvari svojevrstno si- lko o dogajanju, ki v realnosti zgle- da precej drugačno. Zgleda namreč, da za naše zadeve, šolske in dru- gačne, skrbijo in se zavzemajo ita- lijanski predstavniki, medtem ko na- ši ljudje sedijo križem rok.

In vendar bi moralo biti vsako- mur jasno, da se italijanski človek, pa naj si bo še tako prosvetljen in napreden, prav malo briga za naše probleme, ki se nam zdijo vitalne važnosti, in da je zato vsak korak, ki ga za nas naredi npr. predsed- nik goriške pokrajine plod nenehne- ga naprežanja in nagovarjanja slo- venskega predstavnika v pokrajin- skem odboru: slednji je v Rim spravi- l ne samo predsednika Cumpeto (PSI), ampak tudi podpredsednika Fabbra (KD), to je predstavnika strank, ki v državnem merilu tre- nutno največ pomenita. In da sta se ta dva člana pokrajinskega odbora ustavila v Rimu dva dni je spet za- sluga našega odbornika, ki je bil z

njima v telefonskem kontaktu in je vztrajal, da mu pripravita sestanek z ministrom za šolstvo. Tako sta ta dva moža raje sama čakala na ra- zne podtajnike na ministrstvu, kot pa, da bi slovenskemu odborniku do- pustila, da se direktno postavi v kon- takt s Falcucciemo.

Vse te podrobnosti pišem zato, da bi našemu človeku postalo enkrat za vselej jasno, da smo v borbi za na- še pravice sami, in da nas ne bo nihče podprl, če ne samo marginal- no. Ta pesimizem izhaja iz dejstva, da sam predsednik pokrajine izjav- lja, da je odprtje slovenske sekcije na ITI politično vprašanje; če je to- rej tako, kaj boljšega za nas; naj ga pač rešijo, saj so vedno tako eni kot drugi zavzeti za našo globalno zaščito.

Ne vem, kako se bo zadeva za- ključila, vendar je zavlačevanje o- čitno in sile, ki so našim šolam na- sprotno, prihajajo tudi in predvsem iz vrst KD in PSI.

Dragi gospod urednik, moje pismo je znova poziv Vašemu cenjenemu listu in vsem slovenskim zamejcem, naj ne nasedajo praznim besedam, ampak naj vedno in povsod rajši dajo podporo raznim slovenskim iz- voljenim predstavnikom, ki se nese- bično borijo za našo stvar, a je nji- hovo delo često zakrito in nalašč pozabljeno.

S spoštovanjem
dr. M. Špacapan
pokrajinski odbornik za šolstvo

V zvezi z vprašanjem, ki je naka- zano v pismu bi radi pripomnili sle- deče. Teritorialni odbor SKGZ za Go- riško je v sredo zvečer razpravljajl o šolstvu ter ugotovil, da so številna

šolska vprašanja nerešena dva tedna po začetku šolskega leta, da ne pri- hajajo v javnost, da odgovorni na raz- nih nivojih ne ukrepajo tako kot bi bilo treba. Da je zato potrebna javna protnetna akcija. Tako je Primorski dnevnik pravilno tudi poročal.

V soboto je pokrajinski odbornik za šolstvo dejal našemu uredniku, da na- merava potovati v Rim, da bi tam skušal rešiti vprašanje slovenskega razreda na zavodu Galilei. Nekaj dni pozneje smo izvedeli, da je bil v Ri- mu predsednik pokrajine in da je, po- leg drugega, posredoval tudi v zvezi s tem vprašanjem. Z njim pa ni bilo odbornika za šolstvo, zaradi tega smo se za dogajanje v prestolnici pozani- mali pri tistih, oz. pri tistemu, ki je tam bil. Nismo vedeli za stalni tele- fonski kontakt med Gorico in Rimom, med odbornikom za šolstvo in pred- sednikom.

Ker pa je pismo odbornika za šol- stvo opremljeno z žigom bi morali me- niti, da gre za uradno stališče pokra- jine. Ne bo pa tako, kajti v njem je izrečena ostra kritika na račun dveh koalicijskih partnerjev. Ne bomo se vmešavali v notranje stvari večinske koalicije na pokrajini ter odborniku za šolstvo prepuščamo njegove osebne sodbje o stališčih drugih strank. Ne verjamemo pa, da neko lahko odbor- niku prepove potovati v prestolnico. Kot nam je znano je prejšnja odbor- nica za šolstvo, ki je pripadala isti stranki kot sedanji, šla v zadevi slo- venske sekcije v ITI večkrat v Rim, medtem ko naj bi se v enem letu se- danji odbornik večkrat pozanimal za stvar le po telefonu.

Mimo vsega tega pa ugotavljamo ne- kaj. Slovenskega razreda v zavodu Ga- lilei še ni.

Včeraj na sodišču

Dve obsodbi zaradi tatvin in vrsta drugih obravnav

Dejavnost goriškega sodišča je ste- kla v zadnjih tednih s polno paro. Tako je bilo včeraj na vrsti kar osem obravnav po hitrem postopku, poleg tega pa še vrsta rednih procesov. Za- radi upravičene odsotnosti obtoženca so odložili obravnavo proti 33-letne- mu Flaviu Bonaldu iz Gradeža, ki je obtožen nedovoljene posesti 8-kalib- rskega samokrsa. O nekaterih obra- navah bomo zaradi pomanjkanja pro- stora poročali jutri. Včeraj so namreč sodili tudi trem mladim Srbom, ki so se po ilegalnem prehodu meje be- sedno in fizično spopadli s policijo in Albancu iz Prištine, ki ga dolžijo vr- ste vlomov v stanovanja v Ločniku.

Med včerajšnjimi obsodbami zaslu- ži pozornost primer 32-letnega Gian- nantonio Bonija in 52-letnega Livia Gerlija, ki so ju aretirali v noči od 22. na 23. september v Trziču zaradi kraje lesa. Moža sta se iz Trsta, kjer stanujeta, pripeljala z dostavnim vo- zilom do skladišča podjetja Mar - Ter v Trziču in začela nalagati na vozilo ves les, ki jim je prišel pod roko. Obsodili so ju na 4 mesece zapore in 100. oz. 120 tisoč lir globe. Za prvega je kazen pogojna, drugemu pa so pri- znali izpustitev na časasno prostost.

Pogojno in brez vpisa v kazenski list so obsodili tudi 31-letnega Močilo Smitrana iz Batasnice na 6 mesecev zapore in 120 tisoč lir globe. 17. av- gusta so ga med pregledom pri Na- borjetu ustavili orožniki iz Trbiža, ker se je izkazalo, da je imel pri sebi raznovrstno blago tatinskega izvora. Obtoženec je izjavil, da mu je bla- go dal prijatelj, da bi si tako pomagal na potovanju v Nemčijo, kjer naj bi zaposlil za politično zatočišče, vendar zgodbiča ni prepričala sodnikov, ki so ga spoznali za krivega tatvine.

razstave

V Galeriji Meblo v Novi Gorici, ki sodi v okvir nove organizacije ime- novane Goriške galerije, je odprta razstava del akademskega slikarja Zvesta Apollonija. Gre za znanega predstavnika slovenske likovne tvor- nosti z obalnega območja. Razsta- va v Novi Gorici bo odprta do 13. oktobra.

kino

Gorica

VERDI 18.00—22.00 »Emanuelle IV., va molto più lontano...« Prepove- dan mladini pod 18. letom.
VITTORIA 17.30—22.00 »Dimensione violenza«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
CORSO 18.00—22.00 »All'inseguimento della pietra verde«.

Tržič

PRINCIPE 18.00—22.00 »Blastifighers«.
EXCELSIOR 18.00—22.00 »Hot dog«.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.30—20.30 »Beli pesj«;
22.00 »Letovanje v Grčiji«.
SVOBODA Danes zaprto
DESKLE 19.30 »Vonj telesa«.

DEŽURNA LEKARNA V TRZIČU
Centrale, Trg republike 26 - tel. 72341

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Pontoni e Bassi, Raštel 52 - tel. 83349.

Ob prebiranju knjige Ricciotti Lazzeri

V spomin na čas, ko so partizani pretepli masovce

Bilo je v prvih januarjskih dneh 1944. V hladnem jutru sem se znašel s svojim kolesom na nemškem bloku na Ajševici, tam kjer se cesta odcepi v Loke, že skoro na Ljaku. Vračal sem se iz Ozeljana, kjer sem dal v tamkajšnjem mlinu zmleti nekaj koruzne moke. Bili so pač takrat časi, ko so si morale mestne družine same priskrbeti na deželi nekaj moke, kajti to kar je bilo moč dobiti na karte, ni zadoščalo za prehrano vedno lačnih mulcev.

Na bloku je nemški podčastnik tulil nad skupino moških, ki so bili oblečeni v bele ženske nočne srajce oziroma rjuhe. Tam službojoči vojak Wermachta pa so se smejali njihovim kolegom — italijanskim masovcem. Bila je ta, v belo oblečena skupina približno desetih ljudi, delček tiste močno oborožene jedinice, ki je šla nekaj dni prej na Trnovo polna zmagovalstva, da bi ta predel očistila slovenskih partizanov, ki so »ogrožali svete italijanske meje«. Partizani pa so jih pošteno pretepli, uničili, in na Ajševico je prbežala skupinica, ki ji je uspelo pritihočiti se skozi partizanski obroč. Nič ni pomagalo, da je bežeči »sottotenente« skušal nadkriliti nemškega seržanta. Ta ga je ponosno zafkraval in prav nič ga niso brigali oficirski čini pripadnika »zavezniške« vojske.

Ta dogodek mi je prišel v spomin ko sem vzel v roke zajetno delo znane italijanskega časnika in v publicista Ricciotti Lazzeri »La Decima Masa«, s katero je Lazzeri dopolnil svojo trilogijo o vojaških enotah salojske republike. Še prej je namreč napisal knjigo o črnih brigadah in italijanskih SS oddelkih. V začetku tega leta pa je pri Rizzoliju izšla še knjiga o masovcih. Tako so namreč pripadniki 12 republikanske jedinice imenovali slovenski partizani.

Knjiga je zanimiva ker jo piše častnik, ki je protifašistično nastrojen, kljub temu pa zelo objektivno preučuje položaj časa, ki je že v zgodovini. Svoje delo je Ricciotti Lazzeri napisal upoštevajoč dosedanja literatura kot tudi arhivske vire, ki so čisto novi. Vrh vsega pa je imel še nekaj osebnih pogovorov s tedanjimi protagonisti obeh tabornov, takimi ki so takrat imeli precej odločujoče besede. Zaradi tega nudi knjiga precej novega o tedanjem dogajanju.

Prvo kar pade v oči je dejstvo, da je princ Junio Valerio Borghese, član ene najbolj znanih plemiških družin rimske »črne«, t.j. vatičanske aristokracije, bil eden tistih redkih poveljnikov italijanske vojske, ki ni 8. septembra 1943, ko je bil podpisan med Italijo in zavezniški sporazum o premirju, zapustil svoje jedinice. Na čisto drugem koncu, v zasedeni Kefaleniji, so se poveljniki skupno s svojimi vojaki uprli Nemcem in se južnoško borili. Na drugi strani, v La Spezii, kjer je bila vojašnica oddelka X. Mas, t.j. oddelka mornariške pehote, ki je bila dobro oborožena, pa je v vojašnici v tistih dneh, ko so se italijanske divizije sesule v prah, ker so oficirji, s tem da so zbežali, vojake prepustili na milost in nemilost nemški vojski, pa je ostala trdna disciplina in nemškimi vojakom, ki so se javili pred vdom v vojašnico, je bil prepovedan vstop, rekoč jim, da ostaja ta oddelk zaveznik Nemcem. Že hitro, v naslednjih dneh, je Junio Valerio Borghese izkoristil nekatere njemu podobne oficirje mornarice v raznih krajih države, ter odprl naborne pisarne plovod, kjer je bilo to mogoče, tudi v Trstu, Portorazu, Opatiji, Pulju in na Reki.

V to edinico, ki je že od vsega začetka dobila nekaj posebnih statusov, bila pod neposrednim pokroviteljstvom nacističnega poveljstva in ni nikdar sodila v redne enote vojske

Mussolinijeve salojske republike, se je kar hitro javilo veliko prostovoljcev. Bili so to bodisi avanturisti kot taki, ki jim ni bila všeč Badoglijeva kapitulacija, pa čeprav niso bili fašisti, bili so to najbolj zagrizeni fašisti, nacionalisti, sadisti in divjaki. Že kmalu so masovci, ki so razpogajali z vozili, orožjem in podobnim, pričeli divjati po italijanskem podeželju, šli so na rastrellamente, pobijali in požigali, ujetnike pa mučili. Najbolj so se izkazali v neposredni bližini La Spezie in v sosedni Toskani, potem pa še v Piemontu in Lombardiji.

Iz Trsta so Nemci masovsko edino izgnali v Italijo v februarju 1944. Vodil jo je Beniamino Fumai, ki je imel v žepu izkaznico štev. 1 tržaškega republikanskega fašja. Očitno so nacistom masovci presedali, največ pa je njihovemu izgonu botrovalo dejstvo, da so Nemci takrat nekatere pokrajine odvzeli kakršnikoli oblasti italijanske države, saj so le oni vladali v Adriatsches Küstenlandu. Fumai je potem postal načelnik enega masovskega bataljona, ki se je najbolj izkazal v požiganju in pobijanju.

Junio Valerio Borghese pa se je šel svojo politiko, bil v nasprotju z Mussolinijem in Grazianijem. Mussolini ga je celo dal aretirati in ga potem izpustil le na ukaz nemškega poveljstva za Italijo. Prav tako so Borgheseju preprečili izdajanje svojega lista, ki je bil politično nasproten Mussolinijevi politiki in zagovarjal nekako nacionalistično kombatanistično politiko. Bil pa je Borghese v tesnih stikih s poveljnikom SS Wolffom in nekako pod njegovim direktnim nadzorstvom. V svoji nacionalistični politiki pa je Borghese imel tesne stike tudi z nekaterimi vojaškimi predstavniki vlade na Jugu, torej tiste, ki je delala pod zavezniško okupacijo. Prav zaradi tega je Wolff poleti 1944 Borgheseju dovolil, da pošlje ne-

kaj edinic v vzhodni Veneto in v Furlanijo, potem pa še v Gorico. V Furlaniji so se masovci »izkazali« na podoben način kot drugod po Italiji, vendar pa skušali najti stik z osovci in potom njih tudi z angleškimi oficirji, ki so bili pri ozopovcih za zvezo. To jim je uspelo zlasti z majorjem Nickolsonom, ki je potem v svojih poročilih zavezniškemu poveljstvu na Jugu, pisal, da je treba vzhodne meje Italije ohraniti takšne kakršne so bile pred vojno, in da je treba slovenskim partizanom preprečiti zasedbo Gorice, Trsta in Istre. Nemcem je tudi delno prav prišlo, da so nekatere masovske oddelke pritegnili v Gorico. Vedeli so, da niso ti oddelki odvisni o Mussolinijeve vlade, pa čeprav so jih goriški fašisti in nacionalisti sprejeli kot edine italijanske oborožene predstavnike v naših krajih.

Zato je prišel konec leta 1944 v Gorico masovski bataljon »Fulmine«. Nemci so namreč pripravljali veliko ofenzivo na slovensko partizansko vojsko. Hoteli so »očistiti« Trnovsko planoto. Bilo je to pač v zvezi z vestmi, da se bodo Angleži izkrcali neke v Istri ali pri Tržiču in Nemci so hoteli imeti čisto zaledje, da bi se branili pred izkrcanjem. Načrt ofenzive je predvidela napad na Trnovsko planoto z več strani. Sodelovali naj bi nemški oddelki, potem pa še masovci, domobranci, četniki in kazaki.

Operacija, znana kot »Adler Aktion«, se je pričela 19. decembra 1944. Nemcem in drugim je uspelo priti v Čepovan in tudi na Trnovo. Čepovan so zasedli masovci. Njihov poveljnik, polkovnik Luigi Carallo, pa se je šel vojno preveč nalahko in se odpeljal sam v avtomobilu, le v spremstvu šoferja, iz Čepovana v Lokavec. Prišla sta v partizansko zaseda, oba sta bila ubita. Carallo je imel pri sebi načrt operacije »Adler Aktion« in partizanom je seveda uspe-

lo, upoštevajoč navodila v tem načrtu, prekrizati račune Nemcem in njihovim pomagačem. Masovci so bili namreč preveč »ponosni«, da bi Nemce obvestili, da je načrt padel v partizanske roke.

Partizanska vojska se je seveda rešila pred premočno sovražno vojsko. Na Trnovem so partizani IX. Korpusa obkolili masovski bataljon »Fulmine« in ga po večdnevni bojih popolnoma razbili in uničili. Nemcem niso dovolili, da bi jim prišli na pomoč iz Gorice. Sicer se je takrat v Gorici govorilo, da Nemcem ni šlo da bi rešili masovce, češ da so se jih hoteli znebiti. Iz tega obroča je zbežalo le nekaj masovcev, med temi tudi tisti, ki so prišli odeti v rjuhe in ženske srejce na Ajševico.

Po tem neuspehu, potem ko so masovci dokazali, da ne uspevajo v odprtem boju in da so bolj zavzeti za »rastrellamente« in požiganje ter pobijanje, so Nemci masovce izgnali iz Gorice in Furlanije v salojsko republiko. V Gorici so fašistični Italijani s solzami v očeh gledali kako odhajajo edini italijanski oboroženci, ki so bili takrat, a le nekaj časa, v našem mestu.

Princ Borghese pa je še naprej šel samosvojo pot, ločeno od Mussolinija in Grazianija. Zavedal se, da je konec zelo blizu, zato je navezal še več stikov z vlado na Jugu in tudi z zavezniškimi obveščevalnimi službami. Ob razpadu so se njegove čete predale v glavnem prodirajočim zavezniškim, kajti do zadnjega so obdržale precej discipline. Njega samega je vzel v varstvo neki ameriški oficir, ki je prišel osebno ponj z avtom, in ga popeljal na varno, da ne bi končal obešen na kakem milanskem trgu. Sicer pa je Borghese sodeloval z generalom SS Wolffom pri njegovih pogajanjih za ločen mir, ki jih je ta imel v Švici z Alenom Dullesom.

MARKO WALTRITSCH

Ob 80-letnici tigrovca Matevža Rutarja

Pred dnevi (18. septembra) je Matevž Rutar, tigrovec z Bača, dopolnil 80 let. Pripadal je skupini mladih fantov na Notranjskem, v okolici Postojne in Pivke, ki so kot prve začele pripravljati oborožene napade na fašistične postojanke. Poleg Rutarja so bili v skupini še Franc Česnik, Jože Vadnjaj iz Zagorja, Tomaž Smrdelj iz Selc, Janez Penko iz Koč, Venčec Žnidaršič iz Matenje vasi, Gašper Slavec iz Selc, Pepi Kukec, Jože Molk in Lojze Vilhar iz Postojne, Lojze Smrdelj iz Trnja in drugi. Ti mladi in narodno zavedni fantje so med kazenskimi pohodi fašistov po pivških vaseh sklicevali množična zborovanja okrog Prestranka. Pripravljali so oborožene skupine v določenih krajih, da bi odganjale fašistično drhal. Njihovo geslo je bilo: zakoni nas ne ščitijo pred fašisti, zato moramo sami braniti sebe in svoje imetje. Ker je bilo orožja bolj malo, denarja pa nič, niso uspeli v svojem načrtu, a je bilo kljub temu več napadov na fašiste in domače odpadnike.

Tako kot je takrat bilo mnogo kmečkih fantov, je bil tudi Matevž brez dela. Preživljal se je s priložnostnimi opravili. Ob nastanku organizacije TIGR je bil Matevž koordinatorski podtalen antifašistične dejavnosti. Na gmajnah okrog Bača, Palčaja, Trnja in drugih vasi je prevzemal orožje in literaturo, ki je prihajala čez mejo. Skrbel je tudi, da so literatura in druge pošiljke redno prihajale do celic v vaseh med Postojno in Brkini. Veliko materiala je šlo

Od leve: Franc Česnik, Matevž Rutar, Jože Vadnjaj, Tomaž Smrdelj in Janez Penko na sliki iz leta 1927

v Trst. Jubilant in Franc Česnik sta strojniku Antonu Oblaku, zaposlenemu v Urbančičevem lesnem podjetju na Baču, pomagala izdelovati pekleni stroj, ki jih je Lojze Valenčič tihotapil v Trst. Eden se je razpočil na svetilniku, drugi v uredništvu časopisa Il Popolo di Trieste. Kot gasilca so Matevža leta 1940 vpoklicali v vojsko. Z Reke so ga poslali na Sicilijo, spomladi 1941 pa se je spet vrnil na Reko in Sušak, kjer je zbiral sredstva za narodnoosvobodilno vojsko in opravil najrazličnejše sabotaže. Zlom fašistične Italije je dočakal v Genovi, od koder se je nato vrnil domov in se takoj aktivno vključil v NOVJ. Kot do-

ber poznavalec terena je dobil nalogo organizirati brkinsko brigado na Mašunu. Ker je po nemški ofenzivi prišlo do hajke, je kasneje Matevž delal kot terenski aktivist na področju Pivke. 25. januarja 1944. ga je gestapo aretiriral in poslala v taborišče. Po vojni se je zaposlil pri Gozdnem gospodarstvu v Postojni, nato je do upokojitve vodil tovarno stolov na Baču.

Matevž sicer pogostoma pravi: nisimo se borili, da bi kdo pisal o nas, ampak, da se rešimo fašizma! Kljub temu smo dolžni teh nekaj vrstic ob visokem jubileju.

TONE RUTAR

Dijaki liceja na izletu v Trstu

Dijaki slovenskega klasičnega liceja Primož Trubar so bili v sredo na prvem poučnem izletu. V spremstvu profesorjev so obiskali Trst, kjer so si ogledali lepo Leonardovo razstavo na Pomorski postaji, zatem so bili še na tržaškem gradu, kjer je sledil ogled ilustratorjev Dantejeve Božanske komedije.

Protestirane menice

V drugi polovici avgusta je bilo protestiranih 186 menic. Gre sicer za številko, ki je nekoliko manjša od tiste zabeležene v podobnih časovnih razdobjih v prvi polovici leta, vendar pa so vsote posameznih protestiranih menic precej visoke. Veliko je takih, ki vsaka posebej presega deset milijonov lir. To je znak, da so bile protestirane predvsem menice na račun trgovcev in podjetnikov, kot sicer izhaja tudi iz seznama, ki ga objavlja trgovinska zbornica. To je seveda znak gospodarske krize, ki je zajela našo pokrajino bodisi zaradi zmanjšane dotoka jugoslovanskih kupcev kot tudi zaradi krize, ki je zajela tukajšnje industrijo. Posledice se seveda kažejo v trgovskem sektorju in tudi na bankah občutijo to slabšanje položaja. Tudi zato ker so prav banke tiste, ki nosijo največje breme zaradi protestiranih menic.

Če podrobneje pogledamo teritorialno razdeljenost protestiranih menic v drugi polovici avgusta lahko povemo da jih je bilo 8 v Koprivnem, 10 v Krmini, 79 v Gorici, 11 v Gradišču ob Soči, 21 v Gradežu, 46 v Tržiču, 3 v Ronkah, 4 v Škocijanu, 2 v Sovodnjah in 2 v Štarancaju.

Gibanje prebivalstva v slovenskih občinah

Po podatkih, ki so nam jih posredovali občinski uradi treh slovenskih občin na Gorškem, navažamo premike v gibanju prebivalstva, ki so jih v mesecu avgustu vpisali v matični urad v Doberdolu, Sovodnjah in Števerjanu.

DOBERDOB

Rodila sta se Klavdija Sitter in Bojan Colja. Umrl ni nihče. Poročili so se Enrico Cechini in Loredana Marija Lavrenčič ter Francesco Fortunato Ciccarelli in Marianna Viteli. Oklicov ni bilo. Priselile so se tri osebe, izselile pa se je ena.

SOVODNJE

Rodil se je Matteo Feresin. Umrla je Ana Cotič. Poročila sta se Albert Devetak in Adrijana Malič. Oklicov ni bilo. Priselilo se je 10 ljudi, izselil se ni nihče. Naj omenimo, da se je z novimi priselitvami število prebivalcev v občini precej približalo 1.800 enotam. Po zadnjih podatkih šteje namreč sovodnjska občina 1790 prebivalcev.

ŠTEVERJAN

Rodila se je Donatella Serafino. Umrl ni nihče, prav tako ni bilo porok ne oklicov. Priselile so se štiri osebe, izselil pa se ni nihče.

izleti

Društvo slovenskih upokojujencev za Gorško prireja v soboto, 6. oktobra, avtobusni izlet na Tržaško, kjer se bodo srečali s tamkajšnjimi upokojenci. Kosilo bo v značilni kraški gostilni. Vpisujejo v ponedeljek, 1. oktobra, od 10. do 12. ure na sedežu društva.

čestitke

Danes praznuje 82. let ALOJZ PERIC s Poljan. Čestitajo mu žena Marija, hči ter sinovi z družinami.

TONE SVETINA

Med nebom in peklom

257.

Četna glavnina, ki jo je vodil Branko, se je naglo obrnila nazaj v hosto in se prebijala z ognjem proti slabo zasedenemu grebenu na koncu zaselka. Nekaj jih je omahnilo smrtno zadetih, drugi pa so se s ranjenimi znašli pred italijanskim položajem. Ob pokih ročnih bomb in z vzkliki »hura, juriš« so se prebili mimo uničenega mitralješkega gnezda skozi obroč. Ranjena sta bila komandir Branko in komisar Bolte; le s peščico še zdravih borcev sta se umikala v goščavo. Italijani so se v vpitjem pognali za njimi.

Nad njivami so se dvigali oblaki prahu, ki so kot umetna megla zakrili predhodnico pred ubijalskim ognjem bred z nasprotnega brega. Borci so zmotali s sebe vse, kar jih je bremenilo. Prešli so čistino

pod ognjem. Ko so bili že skoraj v zavetju dreves, je Pavle dobil še en strel, skozi roko in stegno. Kri se mu je ulila po nogah, da jo je kmalu začutil v čevljih.

»Lojze, Lojze, počakajta ali pa me ubij, spet so me zadeli...«

»Daj vse od sebe, še nekaj metrov, pa bomo rešeni!«

Andrej je že smuknil v robidovje, k češnji, ki jo je bil izruval veter.

»Daj, Pavle, daj!« je vpil Lojze. Skočil je k bratu, da bi ga postavil na noge. Tedaj ga je zadela krogla v zgornji del roke. Zdrobila mu je kost, da ga je grozno zbolelo po vsem telesu. Kriknil je. Ko je Pavle videl, da je zadelo tudi brata, se je pobral in se pognal v tek. Z doline Padeža je potegnil veter in jih zagrnil s prahom. Skozenj je žarelo sonce, kot bi gorela zemlja.

Vsi trije ranjenci so se zavlekli pod korenine izruvane češnje, kjer jih je pred napadalci zakrilo gosto robidovje. Objela jih je globoka žalost in z njo tesnoba. Vse naokrog italijanska govorica... Pokanje še ni prenehalo in tudi vpitje ne. Spodaj so Italijani pobijali ranjence in se naslajali nad mrtvimi...

»Živih nas ne bodo dobili!« je odločil Andrej.

Lojze je pomislil s strahom, ali se bo tu ponovila usoda bratov Franeta in Edvina. Toda oni, Lojze, Pavle in Andrej, nimajo ne strojnice ne municije ne dobrega položaja. Kvečjemu, če se sami pokončajo...

Ko so se nadihali svežega zraka, sta se jim vrnila moč in razsodnost. Zakaj bi se ubili sami? Poizkusili se bodo rešiti.

»Pavle, boš še lahko bežal?« je Lojze vprašal brata, ki je bil najhuje zadet in ves v krvi.

»Bežal bom in tudi streljal, če bo treba,« je odločno odvrnil Pavle. Zdaj ni več prosil, da bi ga Lojze ustrelil.

Četa Italijanov, ki je prodirala v strelcih z boka, se je na srečo obrnila navzgor in se vzpenjala na greben. Sém pa je prišla bočna patrulja. Zagledali so kri, ki se je vlekla v robidovje. Kot sledni psi so hiteli s puškami v rokah proti podrti češnji.

Pavle je vzel v roko nasekano kragujevčanko, Lojze in Andrej pa vsak eno paradajzarico. Ko se je robida začela majati, je med kriki »juriš, juriš« zagrmelo in zraven odjeknilo nekaj strelav.

V kvalifikacijski tekmi za svetovno nogometno prvenstvo V Beogradu Jugoslavija - Bolgarija

Tekmo bo sodil Madžar Padar - Pričetek ob 17. uri - Tudi po TV

BEOGRAD — Na posebni tiskovni konferenci v Beogradu sta zvezna selektorja Miloš Milutinović in Ivan Vucov predstavila današnje srečanje med Jugoslavijo in Bolgarijo, veljavno za kvalifikacije za svetovno nogometno prvenstvo.

Milutinović in njegov bolgarski kolega Vucov sta dobro uro odgovarjala na vprašanja časnikarjev. Jugoslovanski zvezni selektor je bil pri svojih izjavah dokaj previden. Poudaril je, da vlada v kvalifikacijski skupini velika izenačenost, zato nobena tekma sama po sebi ni odločilnega pomena. Milutinović meni, da niti Francija nima vizitke za Mehiko že v žepu. Glede današnjega srečanja je dejal, da Jugoslavija ne bo zasledovala zmage za vsako ceno. »Tudi neodločen izid«, je poudaril Milutinović »ne bi bil za nas tragedija«. Od Bolgarije jugoslovanski selektor

ceni predvsem čvrstost moštva in pa veliko homogenost med igralci.

Povsem drugačnega mnenja je Bolgar Vucov, ki meni, da je Francija daleč boljša od vseh ostalih nasprotnikov. Boj za drugo mesto, ki še vedno omogoča uvrstitev v finalni del SP, zadeva Bolgarijo, Jugoslavijo in

Mladi Jugoslovani razočarali
ZRENJANIN — V prvem kvalifikacijskem srečanju za evropsko mladinsko nogometno prvenstvo (under 21) je Jugoslavija dokaj slabo igrala proti Bolgariji in zgubila z 2:1. Prvi so sicer povedli »plavi« z Asanovićem v 26. minuti (11-metrovka), vendar so gostje le dve minuti po začetku drugega polčasa izenačili z Milanovom. V 71. minuti so z zadetkom Pačeva postavili tudi končni rezultat.

Vzhodno Nemčijo, ki imajo po njegovem mnenju približno enake možnosti. Dokaj presenetljiva se je zdelo izjava Vucova, da tudi Luksemburg utegne poskrbeti za presenečenje, v smislu, da bi lahko komu od ostalih »vščipnil« kako točko. Glede današnje tekme Vucova najbolj skrbi, kako zaustaviti Zlatko Vujovića, Sliškovića, Radanovića in Gudelja.

Postavi sta naslednji:
JUGOSLAVIJA: Stojić, Zoran Vujović, Baljić, Gudelj, Habdžibegić, Radanović, Šestić, Slišković, Vokrić, Bazdanović, Zlatko Vujović.

BOLGARLIJA: Mihajlov, Petrov, Rabov, Markov, Dimitrov, Zdravkov, Jančev (Iskrenov), Sadkov, Veličkov, Gospodinov, Mladenov.

Tekmo bo sodil Madžar Padar, tekmo, ki se bo pričela ob 17. uri, pa bosta prenašali tudi ljubljanska in koprška televizija.

V italijanski košarkarski A-1 ligi Že drevi Stefanel v Bologni

Del tekme z Granarolom tudi po TV 3

Z anticipirano tekmo med bolonjskim Granarolom in tržaškim Stefanelom, ki bo že drevi v Bologni ob 20.30, se bo pričelo italijansko košarkarsko prvenstvo A-1 lige, hkrati pa se seveda začnajo tudi boji v A-2 ligi.

Za letošnje prvenstvo vlada med ljubitelji košarke običajno zanimanje, saj je tudi letos kar precej novosti. V prvi vrsti velja omeniti nova pravila (met za tri točke, znižan bonus, novosti pri prostih metih), ki bi morala povečati spektakularnost igre, dosti pa je tudi novih tujih asov, čeprav med njimi ni zvenečih imen. Bivših ameriških profesionalcev je kar precej in vse kaže, da so letošnji resnejši od njihovih predhodnikov, tako da ne bi smeli biti več priča nenadnim begom čez ocean.

Kljub obetavnim napovedim pa se prvenstvo začneja v znamenju pre-

cejšnje zmede. Klubi so protestirali, ker jim vojaška reprezentanca jemlje boljše igralce. Zveza je njihovim zahtevam (včasih grožnjam) ugodila, tako da jutri ne bodo igrali vseh tekem. Spored je torej naslednji:

A-1 LIGA
Drevi ob 20.30 Granarolo - Stefanel; jutri: Simac - Marr; Napoli - Honky; Cantine Riunite - Yoga; Australian - Caserta; Scavolini - Jolly; v četrtek: Ciaocrem - Peroni; brez datuma je še Bancoroma - Berloni.

V A-2 ligi so tekmo med Benettonom in Stefanelom odložili na 1. november (?), drevi pa bosta isti ekipi odigrali pokalno tekmo.

Danes Gorizia — Omegna
Srečanje 2. kola italijanske nogometne C-2 lige med Gorizio in Omegna bo na sporedu že danes.

Drevi ob 21. uri v tržaški športni palači start »plavih« v C-1 ligi

Letošnja Caveja prava neznanka za Jadran

Drevi bodo v tržaški športni palači jadranovci opravili svoj krstni nastop v letošnjem prvenstvu C-1 lige. Za srečanje vlada veliko zanimanje in pričakovati je, da bodo domači navijači in ljubitelji košarke navalili na tribune ob letošnji prvi »pravi« tekmi Jadrana. Za gledalca predstavlja posebno motivacijo tudi to, da bodo fantje letos nastopili s spremenjeno postavo, brez igralca z izrazitim strelskimi sposobnostmi, kot je Boris Vitez.

V predprvenstvenih srečanjih so Jadranovci košarkarji igrali s spremenljivo srečo, na turnirju De Negro pa so zasedli tretje mesto. Žagarjevi varovanci pa so odleteli imeli še dva tedna časa za to, da pregledajo in odpravijo nekatere pomanjkljivosti ter da dokončno uskladijo igro v obrambi in v napadu.

V drevisnjem srečanju s Cavejo bodo naši nesporni favoriti. Moštvo iz Forlija je lani izpadlo iz C-1 lige, v katero se je vrnilo po repesaži zaradi odpovedi San Bonifacia. Zanimivo je, da je Jadran tudi v lansk sezoni odigral svoj prvi domači nastop z moštvom (Ceam Bologna), ki je v ligi ostalo na isti način kot Caveja.

O košarkarjih iz Romagne ne vemo ničesar. Lani so v začetku prvenstva veljali za kandidata za napredovanje, saj so se znatno okrepili in angažirali celo večletnega prvotigaša Solfrizzija. Izkazalo pa se je, da je Caveja kljub okrepitvam dejansko poslabšala svojo uvrstitev iz predlanskega prvenstva, čeprav je bila po uvodnih kolih v solidnem položaju na lestvici. Jadranovci bodo torej kar na terenu spoznali ali so se njihovi nasprotniki spet okrepili, ali bosta na-

tej tekmi (in na vseh ostalih) pomembna predvsem uspešna igra v obrambi in skok pod košem. V napadu pa bodo poleg Bana in Čuka morali biti nevarnejši za nasprotnikov koš tudi ostali igralci, predvsem vezni igralci, ki bodo tako lahko ustvarili tudi več priložnosti za svoje visoke soigralce.

Srečanje med Jadranom in Cavejo bo v tržaški športni palači s pričetkom ob 21. uri. (Cancia)

Sam se je javil policiji
MILAN — 27-letni Rodolfo Ratti se je sam javil policiji in izjavil, da je decembra lani po tekmi med dunajsko Austro in Interjem (pokal UEFA) ranil dunajskega navijača Gerarda Wanningerja. Kot je dejal Ratti, ga je vest tako mučila, da je celo zgubil spanje in se je ob taki svo-

bodi raje odločil za zapor.

Vsi zanikajo
RIM — Afera v zvezi s podkupovanjem na tekmi med Italijo in Kamerunom se včeraj ni obogatila z novimi podrobnostmi, zato pa še naprej ne manjka izrazov ogorčenja. Včeraj je bil na vrsti tudi trener Kameruna Jean Vincent, ki je prav tako zavrnil vsa namigovanja o kakršni podkupnini.

Zelena luč za Erikssona
RIM — Švedski trener Sven Eriksson bo kmalu lahko s klopi vodil Romo. Predsedništvo tehničnega sektorja italijanske nogometne zveze je namreč predlagalo spremembo pravilnika, ki mu je to doslej onemogočalo in se tudi ugodno izreklo o trenerju samem.

Na prijateljski tekmi z A-2 ligašem CUS Padova

Spodbuden test za Meblo

V nadaljevanju priprav na drugoitalijsko prvenstvo, ki se bo pričelo 3. novembra, je združena ekipa Meblo gostovala v Padovi, kjer se je v prijateljski trening tekmi pomerila s CUS Padova, ki je lani napredovala v A-2 ligo in v minulem prvenstvu dvakrat premagala naše igralce.

Nastop Mebla v Padovi je bil povsem zadovoljiv. Tekmo je naša ekipa izgubila s 3:1, osvojila pa je poleg prvega tudi peti dodatni set. Delni izidi so bili naslednji: 4:15, 16:14, 15:13, 15:9, 10:15. Kljub temu da bo CUS nastopil v višji ligi ni bilo na igrišču opaziti razlike med šesterkama. Naše igralke so bile namreč nasprotnicam, igra katerih v glavnem sloni na bivši odbojkarici Brega in Bora Elizabeti Nacinovi, povsem enakovredne.

Prvo letošnje srečanje proti italijanskim nasprotnicam je torej pokazalo, da lahko Meblo letos upravičeno računa na ambiciozno uvrstitev. Izidov prijateljskih tekem seveda ne gre jemati kot povsem verodostojen

pokazatelj moči ene ali druge šesterke, vendar je nastop v Padovi vsekakor spodbuden.

Omeniti velja, da so tekmo odigrali po novih pravilih, po katerih bo odslej prepovedano aktivno blokiranje nasprotnikovega servisa, sodniki pa bodo bolj popustljivi pri sprejemu in obrambnih posegih. Meblo je v Padovi nastopil brez poškodovane Maverjeve, s polovično močjo pa je igrala tudi Gadžova, ki ima težave s kolenom. Brez pomoči teh dveh visokih igralcev ob mreži je bil blok nekoliko slabši kot sicer, zato pa je bil viden napredek pri serviranju.

MEBLO - ŽELJEZNIČAR SARAJEVO
2:0 (15:5, 15:4)

Prijateljska tekma mladincev
V okviru Jesenskega praznika, ki ga v štandrežu konec tedna pripravlja kulturno društvo Oton Župančič, sta se srečali tudi mladinski vrsti goriške Olympie in štandreskega Vala. Zmagala je Olympia s 3:2.

Na letošnjem državnem finalu Mladinskih iger

Tudi dijaki »Kosovela« v Rimu

Prihodnji teden se bo v Rimu pričel državni finale letošnjih Mladinskih iger za nižje srednje šole. Več tisoč dijakov se bo od jutri do nedelje, 7. oktobra, pomerilo v raznih ekipnih in individualnih panogah.

Kot vsako leto se bo finalnega dela Mladinskih iger udeležilo tudi zastopstvo slovenskih dijakov. Letos vsi izhajajo iz openske šole Srečko Kosovel. Gre za atletinjo Tanjo Kalc in pa za rokometno ekipo profesorja Ivana Peterlina.

Tanja Kalc je ljubitelj našega športa prav dobro znana, saj se je v širši javnosti uveljavila prav na lanskim Mladinskih igrah, ko je na teku 80 m z ovirami osvojila državni naslov. Tanja letos že drugič naskakuje prvo mesto, čeprav je krog favoritinjak dokaj širok, saj se za isti cilj poteguje še nekaj sprinterk. Poškodba, ki jo je pestila na državnem prvenstvu v Riccioneju, je mimo, tako da lahko tudi letos pričakujemo iz Rima razveseljivo vest in eno od treh prvih mest bi lahko pripadlo

naši atletinji.
Rokometaši odpotujejo v Rim že danes zjutraj navsezgodaj. Mladi Openci so namreč letos v deželnem merilu premagali vse svoje nasprotnike in si tako kot deželni prvaki priborili pravico nastopa na tako zahtevnem in napornem tekmovalstvu kot je državni finale. Kosovelovi rokometarji bodo nastopili v Rimu od jutrišnjega dne, vse do prihodnje nedelje. Igrali bodo vsak dan in že danes je povsem jasno, da bo uspešnost naših fantov odvisna tudi od premagovanja psihičnih in telesnih obremenitev. Zanimivo je predvsem to, da v ekipi ni nobenega rokometarja. Fantje, ki sestavljajo ekipo, so odbojkarji, košarkarji, nogometaši in se z rokometom v bistvu le zabavajo v šoli. Uspešnost ekipe pa gre prav gotovo iskati v dobri telesni pripravi, v veliki samozvesti in veliki srčnosti, ki je mogoče največja odlika ekipe.

V Rim potujejo tile igralci: Mario Čač, Mitja Čebulec, Aleksander Černe, Marjan Kalc, Goran Kocman,

Marko Komar, Mitja Ozbič, Dean Paulina, Branko Sain, Marko Sarđoč, Vojko Sosič, Riccardo Škerk, Stojan Šuc, Giulio Tavčar in Peter Tognetti.

Profesorja Ivana Peterlina, ki je fante pripravil in jih bo tudi spremljal v Rim, smo vprašali za kratko izjavo pred odhodom. »V Rim potujejo mo trdno prepričani, da bomo zapustili najboljši vtis. Prepričan sem, da bodo igralci dali vse od sebe, saj se zavedajo, da predstavljajo Furlanijo - Julijsko krajino in da je torej odgovornost s tem, da smo Slovenci, še večja. V Rimu se bomo srečali z najboljšimi rokometarji v državi, zato je že nastop na tem finalu nekaj edinstvenega in velikega. Upam samo, da se bomo na igrah dobro počutili in odhajali z igrišča s prepričanjem, da smo dobro igrali.«

Sinoči so Kosovelovi rokometarji na zadnji pripravljalni tekmi pred odhodom v Rim premagali vrstnike iz Sežane s 26:22 in s tem pripravili lepo presenečenje. (Inka)

Karpov pred novo zmago?

MOSKVA — Tudi v sedmi partiji šahovskega dvoboja za naslov svetovnega prvaka se mlademu izizvalcu, 21-letnemu Kasparovu, ki že zgublja z 2:0, slabo piše. Partijo s Karpovom, ki ima bele figure, sta sicer prekinila v 42. potezi, vendar izvedenci sodijo, da je Karpov v precej boljšem položaju.

Pariz kandidira za OI
PARIZ — Pariški odbornik za šport Paul Violet je včeraj izjavil, da bo Pariz v prihodnjih dneh uradno predstavil svojo kandidaturo za organizacijo olimpijskih iger leta 1992.

Danes trofeja Baracchi
TRENTO — Z izjemo Fignona, bo na današnji tradicionalni kolesarski dirki za trofejo Baracchi na startu vrsta zvenečih imen. Glavna favorita za končno zmago sta seveda Moser in Hinault (dirkajo namreč v dvojicah).

kratke vesti - kratke vesti

Plaketa CONI tudi TPK Sirena

V četrtek je bila v prostorih jadranskega društva Società Triestina della Vela slovesnost, na kateri je pokrajinski odbor CONI podelil denarne podpore, plakete in diplome številnim tržaškim športnim društvom, ki so se s svojo dejavnostjo izkazali v letu 1983, in ki so obenem bila sprejeta v Centre za športno usmeritev (CAS), to je središča, ki usmerjajo najmlajše otroke v najrazličnejše športne panoge.

Med društvi, ki so za svoje aktivno športno delovanje v letu 1983 prejela plaketo, je tudi TPK Sirena.

S četrtkovno podelitvijo priznanja je TPK Sirena dobil uradno pooblastilo CONI, da vodi tak center. Delovanje tega centra poteka s sodelovanjem športne šole Trst. (AM Debeljuh)

V Davisovem pokalu Jugoslavija vodi proti VB

EASTBOURNE — V kvalifikacijski skupini za Davisov pokal Jugoslavija nepričakovano vodi proti Veliki Britaniji z 2:1. Ostali izidi: Indija - Danska 2:0, Zahodna Nemčija - Romunija 2:0. V azijski skupini Japonska vodi z 2:0 proti Pakistanu. V polfinalu pa Švedska vodi z 2:0 proti Češkoslovaški: Wilander - Šmid 7:5, 7:5, 6:2; Sundstroem - Lendl 4:6, 3:6, 6:3, 6:1, 6:1.

Suspendirali Kazankino

MOSKVA — Sovjetska atletska zveza je za eno leto suspendirala svojo tekmovalko in svetovno prvakinjo na 1500 in 3000 m Tatjano Kazankino, ki na mitingu v Parizu 4. t.m. ni hotela opraviti antidoping kontrole. Francoski član mednarodne atletske zveze Pierre Dasriaux je celo menil, da jo bodo dokončno izključili,

Kriška Vesna uspešno startala

Nogometaši kriške Vesne so v nedeljo uspešno začeli s prvenstvenimi nastopi v 2. amaterski ligi. Doma so namreč premagali moštvo Radio Sound z 2:0. Na sliki: prizor z nedeljske tekme

Dvajset let balinarskega športnega društva Gradina iz Doberdoba

Kljub težavam doseženi številni uspehi

Telesnokulturno gibanje premore velike in male dejavnosti. Osnovne organizacije so društva. Velika društva so sestavljena iz odsekov, ki so formalno ali dejansko tudi sama na sebi mala društva. Obstajajo tudi društva, ki premorejo en sam odsek. Njihov odmev težko presega vaški ali predmestni okvir. Združujejo ljudi, ki se bavijo za manj opazno športno panogo, nekateri v rekreacijski drugi v tekmovalni inštrici. Tako društvo je doberdobska Gradina, ki nepretrgoma deluje že dve desetletji in z zadovoljivimi uspehi. Želja naše telesnokulturne skupnosti je, da bi z njimi nadaljevala tudi v tretjem desetletju.

Društvo nosi ime po griču nad vasjo. Pod istim imenom so v letih 1930 do 1935 igrali v Doberdobu pri Pericu in Francu. To obdobje je g'ede balinjanja na goriškem Krasu slabo obdelano in nepoznano, kajti malo je

ljudi, ki bi se ga zanesljivo spomnili, zaradi prepovedi govornice in pisane slovenske besede v obdobju fašizma pa ne obstaja veliko pisanih virov.

Društvo je bilo obnovljeno leta 1964 in se je takoj vključilo v vsedrjavno balinarsko zvezo. Takrat si je za obnovitev največ prizadeval Andrej Marušič. V začetku je društvo šlo dvajset članov, kasneje je število naraslo na nekaj več kot trideset. Andrej Marušič je predsedoval do leta 1968; sledil mu je Marino Gerin do leta 1972, potem Giorgio Uljan v letih 1972-73. Sledil mu je Josip Čadež, ki mu v zadnjem obdobju najbolj aktivno pomagata Marino in Arnaldo Frandolič.

Balinari Gradine so do go časa vadili v gostilni »Pri Vitoriji«, po letu 1977 pa v gostilni »Peric«, ki premore igrišče z dvema stezama, ki sta ob večernih urah tudi razsvetljeni. Članstvo je bilo stalno prisotno na raznih tekmah, turnirjih in srečanjih. Tako sodeluje Gradina vsako leto na pokrajinskem prvenstvu »Boccino d'oro«, kjer je leta 1978 zmagala pred devetimi in leta 1979 pred triindvajsetimi moštvii. Kasneje je društvo še dvakrat zasedlo prvo mesto. Njegovi člani so bili prisotni vsako leto na pokrajinskem prvenstvu za posameznike, dvojice, trojke in četverke. Leta 1979 je šla četverka Gradina na državno prvenstvo v Casale Monferrato. Leta 1981 sta člana društva zasedla prvo in drugo mesto na pokrajinskem prvenstvu naraščajnikov.

Navadno je društvo prirejalo tudi turnir v domači vasi, ko so sestavljali moštva iz včlanjenih in nevčlanjenih tekmovalcev. Skoraj petnajst let je društvo v stalnih stikih s sorodnim društvom iz Prvačine, še več pa z društvom iz Komna, kjer se srečanja

odvijajo po navadi za 1. maj. Stike goji društvo tudi z Zarjo iz Bazovice in pred nekaj leti z »Rožno dolino« iz Ljubljane. Dokaz več o številnih nitih poznanstva in prijateljstva, ki se plečejo z matičnim in zamejskim prostorom.

Prav tako so balinari Gradine sodelovali na Slovenskih športnih igrah in na memorialih »M. Filej« v Gorici. Na zamejskem balinarskem prvenstvu sodeluje Gradina od leta 1980. Trikrat je zasedla tretje mesto, v letošnjem prvenstvu pa je dosegla največji uspeh in zmagala. Zmago si je pridelala tudi na zadnjem priložnostnem turnirju ob lastnem jubileju, ki ga je priredil TO ZSSDI na Goriškem.

Ob dvajseti obletnici začetka delovanja društva je izšel o Gradini skromen prospekt, ki že zabeleži dogodek. Pobudo za tiskanje šestih strani prospekta je dal TO ZSSDI za Goriško, da bi ovrednotil delo majhne a vztrajne članice, ki dolgo let zastopa našo skupnost na Goriškem v balinjanju. Na naslovni strani je slika z grbom društva, na drugi strani je pod voščilnico slika naraščajniške vrste doberdobskih balinarjev, ki ji sledi zgodovina društva v splošnih obrih. Na četrti strani sta dve sliki iz arhiva: na eni iz leta 1967 so Doberdobci na nagrajevanju v Trzinu, druga pa prikazuje dinamiko igre. Splošna pravila balinjanja dopolnjujejo in zaključujejo tekst. Na zadnji strani so v obliki reklame zabeleženi podporniki, ki so omogočili izdajo prospekta, majhnega kamna v mozaiku pričevanja neke prisotnosti, ki je še vedno zanikana prav na ravni javnega napisa in besede.

Zadnje tedne smo imeli večkrat priliko obiskati Doberdob zaradi organiziranja balinarskega turnirja. Med

razgovori in pripravi smo se soočili z dejanskim stanjem društva, ki živi kljub jubileju svoje življenjske prijetnosti in manj prijetnimi trenutki in obdobji. Prinašamo nekaj izsekov in vtisov, ki so se izoblikovali med pogovori.

Društveno vodstvo je utrujeno in deloma razočarano, ker ni priprava mlajših igralcev in tekmovalcev.

Naraščajniška vrsta iz leta 1981 je deloma pristopila k nogometu, deloma se je odtujila aktivnim oblikam telesne kulture. Verjetno so jim manjkale navdušujoče prilike, ki jih v balinjanju seveda ni lahko izoblikovati za mlajšo generacijo.

Za prihodnjo sezono so se pri Gradini odločili, da bodo prisostvovali tekmovalcem, srečanjem in turnirjem samo znotraj naše skupnosti in ohranili

stike z društvi v matici. Opustili bodo sodelovanje na prvenstvih balinarske zveze.

Posamezni igralci, ki so nekaj sezon igrali po društvih na Laškem, se vračajo v domače vrste, kjer bodo s svojim znanjem prav gotovo obogatili sicer rekreacijsko balinarsko dejavnost. Na šoli, ki jo obiskujejo, se bive mu pokrajinskemu prvaku med naraščajniki poverili nalogo, da napravi raziskavo o balinjanju v Doberdobu.

Na Vrhu so zgradili dve novi stezi in navdušeno vadijo ter se pripravljajo na otvoritev, ki bo spomlad. Upravno sicer spada Vrh pod Sovodnje, zemljepisno pa pod Kras. Morda zadosten razlog, da bi se balinari medsebojno spodbujali v iskanju istega cilja.

R. A.

Mladinska ekipa ŠG Gradina iz leta 1981

V nedeljo starta tudi 3. amaterska nogometna liga

Vse naše enajsterice tokrat v gosteh

Amaterska nogometna prvenstva so se začela že prejšnjo nedeljo, ko je skupno v naši deželi stopilo na igrišče 148 ekip in sicer meddeželne, promocijske in prvenstev 1. in 2. AL. To nedeljo pa bo start še 3. AL s 142 vpisanimi ekipami. Skupno bo torej v nedeljo v naši deželi na igriščih kar 290 amaterskih ekip.

2. AMATERSKA LIGA

S. SERGIO — ZARJA

Zarjani gredo v goste novincu lige to je ekipi S. Sergio, ki si je v lanskem sezoni zagotovil prestop v višjo ligo. V glavnem je ekipa S. Sergio ohranila lansko strukturo, ki sloni na nekaterih starejših izkušnih nogometaših (P. in M. Gallinoti, G. Gerin, S. in C. Punis), njim pa se je tik pred začetkom prvenstva priključil še Tremul (Portuale). Ker je ekipa S. Sergio prejšnjo nedeljo poražena zapustila igrišče (2:1 Opicina) je razumljivo, da tokrat odločno juriša na celotni izkupiček. Za zarjane bi zato ena točka predstavljala že lep uspeh.

STOCK — VESNA

Tudi Križani igrajo v gosteh in sicer proti solidni ekipi Stock, ki ima letos po mnenju mnogih možnost, da se poteguje za končno zmago. Tržačani, katere letos trenira Giraldi, so letos nekoliko pomladili postavo, v kateri pa imajo še vedno glavno besedo veterani Naldi, Podgornik in Savron. Gostovanje bo za Vesno precej naporno tudi zaradi tega, ker se mnogim nogometašem Vesne poznajo udarci, ki so jih dobili na tekmi, ki so jo igrali v sredo za deželni pokal. Najhuje jo je skupil R. Candotti, ki si je zlomil nogo. Poleg tega je treba tudi upoštevati, da so Križani v sredo igrali kar 120 minut in so zato nekoliko utrujeni. Kljub vsemu temu pa so kot vedno navdušeni navijači Vesne optimisti in računajo vsaj na eno točko.

3. AMATERSKA LIGA

S. NAZARIO — PRIMOREC

Trebenci bodo na Proseku igrali proti S. Nazario, ekipi, ki je letos precej ojačila svoje vrste s Prelazom (Stock), Mihicem (Edile A.), Ravaličom (S. Giovanni) ter Rossijem (Opicina) in zaradi tega ne misli igrati podrejene vloge. Remi bi bil za Trebence dobrodošel. Domačini pa računajo na celotni izkupiček, čeprav bodo morali na igrišče brez izključnega Ravalica.

STARANZANO — PRIMORJE

Prvi nasprotnik proseške enajsterice bo ekipa, ki je kot Primorje lani izpadla iz 2. AL. Dvoboj bo zato verjetno precej napet in zanimiv. Prednost imajo seveda domačini, ki startajo s ciljem takojšnje vrnitve v 2. AL.

ROMANA — KRAS

Razmeroma lažjo nalogo bo imela ekipa Krasa, upoštevajoč, da Romana je lani končala prvenstvo na predzadnjem mestu, ker je v 24 nastopih zbrala le 11 točk.

CHIARBOLA — BREG

Naporno bo predvidoma tudi gostovanje Brega, čeprav so si »plavi« ob koncu lanskega prvenstva delili deseto mesto na lestvici s Chiarbolo. Obe ekipi sta namreč zbrali po 18 točk. Letos pa predstavniki Chiarbole računajo na visoko uvrstitev in so ena od tistih ekip, ki so precej pomladile svoje vrste. Trenira jih Sergio Vicini.

OP. SUPERCAPPE' — GAJA

Težko bo tudi gostovanje Gaje proti ekipi Op. Supercappé, katero letos trenira Milan Mikuš, ki je vrsto let igral pri Bregu in Zarji, zadnji dve sezoni pa je treniral Primorje oziroma Kras. Mikuševa enajsterica, ki

je lani izpadla iz 2. AL juriša na povratek v 2. AL in zato že jutri računa na celotni izkupiček.

(B. Rupel)

Marko Rismondo (Gaja)

SAN LORENZO — JUVENTINA

Štandrežci bodo prvo srečanje letošnjega prvenstva odigrali v gosteh v Slovencu, kjer jih čaka postava, ki se ni najbolje izkazala v lanskem sezoni. San Lorenzo je namreč lani zaključil prvenstvo na zadnjih mestih razpredelnice, s 4 točkami več od Juventine. Zato je pričakovati izenačen boj, čeprav so tudi presenečenja mogoča.

AUDAX S. ANNA — SOVODNJE

Marsonove varovance čaka brez dvoma težka preizkušnja v Gorici. Srečali se bodo z Audaxom, ki je lani izpadel iz 2. AL in ima letos namen prestopiti v višjo kategorijo. Goriški igralci so namreč dokaj kvalitetni in za Sovodnje bi remi že predstavljal dober rezultat.

ITALCANTIERI — MLADOST

Tudi Doberdobci bodo v prvem srečanju gostovali. V Trzinu bodo igrali proti Italcantieriju, ki se je prejšnjo nedeljo udeležil doberdobskega turnirja in zasedel zadnje mesto. Kraševci imajo torej možnost, da iz Trziča odnesejo obe točki, čeprav bo to zahtevalo od Mladosti največjo koncentracijo in dobro igro.

NA ODBOJKARSKIH IGRIŠČIH

Gostovanji dečkov Bora in deklic Friulexporta v Sloveniji

Gostovanja pri društvih iz matične domovine so, enako kot obiski le-teh pri nas pogosta oblika sodelovanja med odbojgarskimi klubi. Konec tega tedna nam ponuja dva podobna primera.

Združena ekipa Friulexport bo danes popoldne odpotovala v Gorje, kjer se bo mudila na dvodnevem gostovanju pri športnih delavcih OK Gorje. Že drevi bodo naša dekleta odigrala prijateljsko trening tekmo, prenočila pa bodo na Pokljuki. Jutri bo na vrsti troboj, katerega se bo udeležila še ekipa Triglava, ki uspešno nastopa v 1. slovenski ligi.

V organizaciji športnega društva osnovne šole Brezovica pa bo jutri dopoldne s pričetkom ob 9. uri troboj kadetov imenovan »Turnir prijateljstva«, katerega se osta poleg domače ekipe udeležili še šestertki Borovih »dečkov« in OK Črnuče pri Ljubljani. Za borovce bo to lepa prilžnost, da preverijo formo pred prvim nastopom v prvenstvu dečkov, ki bo že prihodnjo soboto.

(G. Furlanič)

domači šport

Danes

SOBOTA, 29. septembra 1984

NOGOMET

CICIBANI
14.00 v Trstu, igrišče Costalunga: Costalunga - Breg; 15.00 na Proseku: Primorje - CGS.

MLAJŠI CICIBANI

15.30 v Dolini: Breg - Giarizzole.

KOŠARKA

MOŠKA C-1 liga

21.00 v traški športni palači: Jadran - Caveja.

Jutri

NEDELJA, 30. septembra 1984

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

15.00 pri Sv. Sergiju: San Sergio - Zarja; 15.00 pri Sv. Ivanu: Stock - Vesna.

3. AMATERSKA LIGA

15.00 v Šentlovrencu: San Lorenzo - Juventina; 15.00 v Gorici: Audax

S. Andrea - Sovodnje; 15.00 na Proseku: S. Nazario - Primorec; 15.00 v Starancu: Staranzano - Primorje; 15.00 v Trzinu: Romana - Kras; 15.00 v Trzinu igrišče Cosulich: Italcantieri - Mladost; 15.00 v Trstu, igrišče Campanelle: Chiarbola - Breg; 15.00 na Opčinah, igrišče Ul. Alpini: Supercappé - Gaja.

NARAŠČAJNIKI

10.30 v Križu: Vesna - Fortitudo; 8.30 v Žavljah: Zauke - Zarja; 8.30 pri Sv. Ivanu: Montebello - Breg; 10.30 v Ribiškem naselju: San Marco - Sovodnje.

NAJMLAJŠI

10.30 v Miljah: Fortitudo - Breg; 10.30 v Repnu: Kras - Servolana.

ZAČETNIKI

9.15 na Proseku: Primorje - Triestina; 9.15 v Štandrežu: Juventina - Azzurra; 9.15 v Begliu: Begliano - Mladost.

ODBOJKA

PRIJATELJSKI ŽENSKI TROBOJ
9.30 v Gorjah: nastopa tudi Friulexport.

TURNIR PRIATELJSTVA

9.00 v Brezovici pri Ljubljani: nastopajo tudi dečki Bora.

obvestila

ŠD Breg

Odbojgarski odsek

obvešča, da bo prvi trening moške rokometne ekipe v torek, 2. oktobra, ob 20.30 v občinski telovadnici v Repnu. Urnik treningov ženske ekipe bomo sporočili naknadno.

ŠK Kras

obvešča, da bodo treningi minivolleya za deklice letnika 1972 in 1973, ob ponedeljkih od 16.30 do 18.00, za deklice letnika 1974 in 1975 pa ista dneva od 18.00 do 19.30 v dolinski telovadnici.

SK Devin

obvešča, da se v torek, 2. oktobra prične telovadba za odrasle. Vadba bo vsak torek in petek od 20. do 21. ure v telovadnici osnovne šole V. Šček v Nabrežini. Za informacije telefonirati na št. 200-236.

Športna šola Trst

obvešča predstavnike posameznih včlanjenih osnovnih šol in vrtcev, da se bo v prihodnjem tednu začela telovadba za vse oddelke, kot je bilo določeno na zadnjem sestanku glavnega odbora.

Rekreacija SZ Bor

obvešča, da se bo v prihodnjem tednu začela vadba za vse oddelke in sicer v Borovem športnem centru v ponedeljek, ob 21. uri za košarko, v sredo, ob 10. uri za Zvezdo in ob 20.30 za Skupino 10 ter v četrtek ob 20.30 za Trim. Za skupino starejših telovadk se bo vadba začela v torek ob 19. uri (ko se bodo lahko tudi prijavile), na sporedu pa bo tudi ob sredo ob 9. uri in petkih ob 18. uri.

Športna šola Trst

sporoča, da se bo začela telovadba za matere in otroke na stadionu »1. maj« v ponedeljek, 1. oktobra ob 17. uri, za otroke vrtcev pa istega dne ob 16. uri. Vadba bo potekala dvakrat tedensko (tudi ob četrkih ob istem času).

ZSSDI in ŠD Sovodnje

vabita na rekreacijsko in tekmovalno kolesarsko prireditve, ki bo jutri, 30. septembra, ob 10. uri v Sovodnjah. Vpisovanje ob 9. uri pred startom v Kulturnem domu v Sovodnjah.

Naročnina: Mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir. - V SFRJ številka 20.00 din, naročnina za zasebnike mesečno 180.00, letno 1.800.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 250.00, letno 2.500.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Ziro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglosi Ob delovnih trgovski 1 modul (šir 1 st. vis 23 mm) 43.000. Finančni in legalni oglosi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglosi 550 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtice, zahvale in sozolja po formatu Oglosi iz dežele Furlanije Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel 775 275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI

primorski dnevnik

29. septembra 1984

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Zaskrbljujoč pojav »domačih« mamil

V Strasbourgu zasedanje 21 držav o boju proti trgovini z mamili

STRASBOURG — V zadnjih letih smo priča prese- netljivemu naraščanju trgovine s kokainom, na trgu je čedalje več heroina z nižano ceno, medtem ko se je znatno povečalo število ušivalcev indijske konoplje. Najbolj pereče vprašanje s tem v zvezi pa je, da se vedno bolj znižuje starostna stopnja ušivalcem mamil, ki niha med trinajstim in šestnajstim letom.

Tak je okvir obsežnega poročila, ki so ga soglasno sprejeli v evropskem parlamentu v Strasbourgu; le-ta je namreč obravnaval razsežnosti in posledice tega druž- benega pojava. Predstavniki 21 evropskih držav, ki so se zedinili glede potrebe po učinkovitejšem in predvsem organiziranem skupnem boju proti mamilom, so pouda- rili, da ima vse večje razsežnosti — posebno pri najmlaj- ših — pojav »domačih« mamil, kot so na primer razna

lepila, razredčila, posebne kemične spojine, ki jih je moč kupiti v vsaki trgovini. V sporočilu poudarjajo na pri- mer, da je samo v Angliji v zadnjih časih umrlo preko dvesto mladih zaradi vdihavanja razredčil. Seveda so prišle na površje tudi povezave med mednarodno trgo- vno z orožjem, mamili in terorizmom.

V evropskem parlamentu pa je bil seveda govor tudi o preprečevanju tega družbenega pojava. Pri tem je prišlo do precejšnjih razhajanj predvsem glede kazens- kega preganjanja ušivalcev mamil. Nekatere države so namreč zagovarjale izbire Italije, Španije in Nizozemske, ki na različne načine dovoljujejo uživanje marjehane, druge pa, med njimi so bile skandinavske države, so zahtevale odločnejše kazni tudi v primeru uživanja lahkih mamil.

BB jih ima petdeset

PARIZ — Za De Gaulle najbolj popularen Francoz, Brigitte Bardot, je zajadrala v petdeseta leta. Bila je prva filmska igralka, ki je s svojo goloto podrla zidove meščanske hinavščine. Tu jo vidimo v filmu iz leta 1963. Ta ženska, ki je bila simbol seksa, živi sedaj sama in se ukvarja z živalmi, zlasti pa se bori proti njihovemu trpinčenju.

Prava družba

Tale (zgovoren) posnetek se je posre- čil fotografu v nekem zahodnonem- škem živalskem vrtu

Sodobna tehnika ima polno šibkosti

Neznani tehnik preko RAI TV oddaja pornografske filme

COMO — Skokovit razvoj elektronike in telematike, njuna uporaba v industriji, vojski, bankah in z osebnimi kompjuterji tudi v vsak- danjem življenju, odpira možnosti, da nekoliko spretnješi ljudje prodrejo tudi v najgloblje taj- nosti. Tako se je zgodilo, da sta dva spretna mlada Američana preko svojega kompjuterja »vprašala« banko podatkov v Pentagonu za najbolj skrite tajnosti in na svoja vprašanja baje prejela tudi odgovore.

Podobno, vendar za veliko bolj preprosto, zato pa bolj zabavno stvar se je nekje v oko- lici Coma odločil doslej še neznani lastnik za- sebne televizijske postaje. S svojimi aparatu-

rami namreč že nekaj večerov po prvi tele- vizijski mreži RAI, ko le-ta sklone svoj pro- gram, oddaja do 40 minut trajajoče zelo gle- dane pornografske filme. Župan občine Alzate inž. Pontiggia je dogodek prijavil karabinje- rjem, ker se oddaja začnejo s siglo Tele Alzate.

Takšen podvig je mogoč samo v primeru, da tehnik dobro pozna oddajne sisteme RAI in s svojim šibkim oddajnikom uspe prižgati oddajnik RAI in po njem predvajati svoje vi- deokasete. Vse kaže, da bi bilo potrebno tak- šne »podvige« preprečiti, to pa bo mogoče sa- mo takrat, kadar bo RAI imela tajne signale.

Avto s trotilom pred l'Unità

RIM — V stari giulii 1300 parkirani pred sedežem komunističnega časopisa L'Unità v Rimu, so včeraj zju- traj preiskovalci odkrili 80 dekagramov trotila, skritega v kovinski embalaži za kavo. Na sedežu avtomobila so našli še pišto'o in ročno bombo SRCM (paradajzovka).

Preiskovalci, ki so na mesto prišli po telefonskem opozorilu neznanca in takoj odkrili sumljiv avtomobil zaradi njegove ponarejene registracije, sestavljene iz dveh evidenčnih tablic, izključujejo poskus atentata ali teroristične provokacije na častnik. Nasprotno pa menijo, da bi morala bomba služiti za ustrahovanje v kakem drugem predelu mesta.

SYDNEY — Novi zapor v predmestju Parklea je med 30 konkurenti prejel najvišje priznanje, medaljo sulman 84. Njegov projektant je premagal ugledne arhi- tekte tekmece in med drugimi tudi načrtovalca znanega hotela Regent in parlamenta v Novem Južnem Galesu. Pred 10 meseci zgrajeni zapor, ki je veljal 30 milijonov dolarjev, je prvi povsem varni zapor v tej deželi.

SMO DALEKOVIDNI

K mečka in obrtna hranilnica in posojilnica ti vedno posveča svojo skrb. S pozornim očesom spremlja vse probleme, ki so najbolj specifični za okolje, v katerem živiš. V kmečki in o- brtni hranilnici in posojilnici i- maš na razpolago vso pomoč,

ki ti jo lahko nudi široka mre- ža zadružnih bank, ob tem pa razumevanje posebnih proble- mov, ki se tičejo tebe in tvo- jega domačega kraja. Kmečka in obrtna hranilnica in poso- jilnica je tvoj najboljši za- veznik.

KMEČKE IN OBRTNE
HRANILNICE IN
POSOJILNICE

v Furlaniji-Juljski krajini

Tvoja domača banka